

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU <i>Avocat, Direct. Contenc. B-cci G-le a Țărei Românești</i>	ALEX. CERBAN <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	IOSEF G. COHEN <i>Avocat</i>	GR. CONDURATU <i>Fost. Consilier la C. de Apel București, Avocat</i>	RENÉ DEMOGUE <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>
V. DONGOROZ <i>Dr. în Drept din Buc. Avocat</i>	ALFRED DJUVARA <i>Profesor Universitar, Avocat</i>	D. NEGULESCU <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	I. GR. PERIETEANU <i>Avocat</i>	C. SIPSOM <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>
GR. TRANCU-IAȘI <i>Fost Ministru al Muncii Avocat</i>	Dr. ȘTEFAN LADAY <i>Fost Magistrat jurisconsult în Cluj</i>	P. VASILESCU <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	AL. VELESCU <i>Dr. în Drept din Buc. Avocat</i>	ALBERT WAHL <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris : EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, Dr. în Drept, Avocați, Paris

Membrii corespondenți pentru Polonia : EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an. p. B-ci, Case com., Autorit. 1000 lei
" Avocați 700 "
" Magistrați 600 "
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANA

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

Anunțăm că ANUARUL MAGISTRATUREI cu data 1 Ianuarie 1926, întocmit de Ministerul de Justiție, s'a pus sub presă în atelierele Tipografiei Curierul Judiciar, și apare într'un număr restrâns de exemplare în cursul lunii Februarie.

Magistrații și avocații cari ar dori să-și procure exemplare, sunt rugați a face comanda, la Curierul Judiciar, 5 str. Artei, București, înaintând costul de lei 250 prin mandat postal, pentru a le putea procura exemplare speciale.

S U M A R

— *Naționalitatea indivizilor născuți în țara dintr'un străin după legea română din 1924 (jus soli. Art. 9 alin. a) de d-l D. G. Maxim;*

— *Drept Interprovincial de d-l Dr. Ștefan Laday;*

— *Drept Interprovincial. Iarăși despre infracțiunile săvârșite în străinătate și despre infracțiunile continui și continuate în raport cu legiurile penale aplicabile în România, de d-l Dr. Vintilă Dongoroz;*

JURISPRUDENȚĂ :

— Trib. Ilfov secția I civ. cor. : *Soc. Marilor Stabilimente din Sinaia cu Eforia Sp. Civile* (Societate comercială anulată pentru că a urmărit un scop ilicit. Consecințele anulării. Soarta aporturilor. Dacă o asemenea Societate se poate găsi în lichidare ? Constructor de bună credință. Lucru judecat. Acțiune pauliană. Dacă se poate invoca pe cale de excepție ?

— Trib. Gorj s. II : *N. Panaitopol cu Ad.ția financiară de Gorj* (Urmărire de venituri publice. Sechestru. 5 Apeluri făcute contra deciziunilor fiscului. Dacă se pot conexe ? Art. 110 Pr. civ., art. 21 și 23 legea urm. și venituri publice. Renunțarea Statului la taxele de export prin primirea de cekuri din partea debitorului. Dacă constituie un titlu executoriu ? Novațiune. Stingerea privilegiului creanței, dacă nu s'a stipulat de creditor altfel. Societate comercială. Creditor personal al unui asociat. Dacă poate fi urmărit de fisc) ? cu o *Notă* de avocat Petre Strihan.

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorilor, și a bine-voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la Administrația revistei Curierul Judiciar, București, str. Artei 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentul datorat partida No. Asemenea pentru comande de cărți.

NAȚIONALITATEA INDIVIZILOR

născuți în țară dintr'un străin

după legea română din 1924. (jus soli Art. 9 alin. a)

SUMAR: 1) *Jus soli după vechiul drept românesc. Influența pământului asupra omului. Regulamentul organic. Convențiunea dela Paris.* 2) *Jus soli după Codicele civil din 1865 și Constituțiunile din 1866 și 1879.* 3) *Principiile noiei legi române asupra naționalității din 1924 privitoare la jus soli. Copiii de străini crescuți și născuți în țară se bucură numai de dispensa de stagiu. Eventualitatea măsurii față de puterea discreționară a organului ce acordă naturalizarea.* 4) *Considerațiunile noului legiuitor în edictarea măsurii, față de laconismul discuțiunilor în Camerele legiuitoare. Opinia deputatului Iunian.* 5) *Atribuțiunea naționalității franceze prin naștere după legea franceză din 1889. Aplicațiunea mai largă a principiului jus soli. Noul proiect francez din 1924. Severitatea noului legiuitor român față de copii din străini, născuți și uniți și alții în teritoriul țării.* 6) *Condițiunile cerute în aplicațiunea textului legal. Este suficientă nașterea străinului în țară, independent de faptul concepțiunei. Opiniunea lui Foleville.* 7) *Aplicațiunea ficțiunei exterritorialității față de copii străini născuți pe vasele române ce navighează în mare.* 8) *Aplicațiunea aceleiași ficțiuni juridice n'are loc față de aceeași copii născuți în locuințele ambasadurilor și legațiunilor române din străinătate.* 9) *Interpretarea expresiunei „crescuți” din textul legal. Aplicațiunea textului față de femeia străină, născută și crescută în țară, după căsătoria ei cu un străin. Autorizarea bărbatului.* 10) *Critica noului legiuitor privitoare la aplicațiunea principiului jus soli. Opiniune favorabilă pentru copii de străini, născuți atât dânsii cât și părinții lor în teritoriul românesc, pentru a li se acordă de drept naționalitatea română.*

1. In vechea noastră legislațiune, anterioară Regulamentelor organice, dacă nu se stabilește, în mod pozitiv, că faptul nașterii pe teritoriul român ar conferi calitatea de cetățean, totuși, obiceiul pământului a admis în mod tacit, că străinii de rit creștin, născuți în țară, erau asimilați cetățenilor, dacă adoptau obiceiurile locale și mai cu seamă dacă se

căsătoriau cu o româncă. Astfel, nașterea pe pământul românesc a fiului străinului impunea aceștiu calitatea de român.

În timpurile mai vechi nu găsim texte care să precizeze un principiu stabil în această privință. După cum, cu drept cuvânt, arată cercetătorii istoricului formațiunii naționalității române, ea s'a încheiat și o putem considera ca terminată de abia în 1859, cu unirea Principatelor, sau mai bine zis în 1865, data promulgării Codicelui civil, care, a reglementat cestiunea naționalității potrivit vederilor moderne (1).

Influența progresivă a principiului *jus soli* a avut influență și la noi alături cu *jus sanguinis*, care a fost totdeauna în preferință. Expresiunea de *pământean*, pe care o întâlnim în toate legiunile și documentele vechi, indică, în mod neîndoios, această influență a pământului asupra omului (2).

Până la Regulamentul organic, după obiceiul pământului, străinii de rit creștin, așezați în țară, și mai ales copiii acestora, erau priviți ca români; naționalitatea lor era guvernată de principiul *jus soli*, singur atunci în vigoare, după dreptul ginților (3).

Sub Regulamentul organic copiii străinilor, născuți în țară, erau priviți ca români. Acești copii, privați de patria lor de sânge, de legislațiunile străine, prin aplicațiunea principiului *jus soli*, s'ar fi găsit fără nici o patrie, ceia ce era cu neputință (4).

După articolul 46 al Convențiunii dela Paris, din August 1858, Moldovenii și Valachii, de orice rit creștinesc, se bucurau deopotrivă de drepturile politice. Această dispozițiune dând preferință tuturor creștinilor, născuți în Principate, le face cu putință, ca pământeni să devină cetățeni români cu drepturi politice (5).

2. Prin articolul 8 al Codicelui civil, din 1865, se dădea voie oricărui individ, născut din părinți creștini și crescut în țară, și care nu s'ar fi bucurat nici odată de vre-o protecție străină, de a reclama calitatea de român, în cursul unui an de la majoritate. Această măsură, ca aplicațiune a principiului *jus soli*, era aplicabilă, chiar și celor de rit necreștin, cu toate că aceștia, după articolul 9 din acelaș codice, nu puteau dobândi cetățenia decât prin naturalizare.

Nu trecu mult și Constituțiunea din 1866, pune

1) *Xenopol*, „Istoria Românilor“, IV, pag. 106; *N. Basilescu*, „Contribuțiuni la înțelegerea art. 7 par. 5 din Constituțiune“, *G. Mârzeșcu*, „Raportul Comisiunii din inițiativă parlamentară în chestiunea israelită“, București, 1879, pag. 10; *Alexandrescu*, „Cod. civil“, I, pag. 298.

2) *Basilescu*, op. și loc. cit.

3) În acest sens s'a pronunțat continuu și jurisprudența română: „Dreptul“, Nr 42 din 1892; decisiile Curții ap. Buc. S. I, Nr. 89 din 1891.

4) *Basilescu*, op. și loc. cit.

5) *P. Missir*, „Succesiunea străinilor la imobilele rurale în România“, pag. 76.

acelaș principiu, că numai străinii de rit creștin pot dobândi naturalizarea, așa că dela această dată aplicațiunea privilegiului prescriș de articolul 8 din Codicele civil este mărginită la cei de rit creștin. În urmă, la 1879, articolul 7, din Constituția revizuită, lărgeste câmpul naturalizării pentru indivizii de orice confesiune.

Cu ocaziunea revizuirii din 1879 se abrogă și articolul 8 din Codicele civil, întru cât s'a constatat că acei cari beneficiau în mod automat de măsura legală era covârșitor. S'a hotărât ca nimeni să nu mai intre în cetățenia română fără învoirea legiuitorului; o lege individuală este cerută pentru orice naturalizare.

3. Noua lege a naționalității din 1924, care a transformat în mod complet legislațiunea noastră în materie de naționalitate, a dat oarecare favoare principiului *jus soli*, nesocotit cu totul prin Constituțiunea din 1879. În afară de atribuțiunea de drept a naționalității pentru copiii găsiți pe teritoriul țării, potrivit tradițiunii, (art. 3 din lege), chestiune despre care ne vom ocupa într'un articol viitor, face aplicațiunea principiului *jus soli* numai pentru copiii de străini, *crescuți și născuți* în țară; și, presupunând asimilarea lor, i-a dispensat de stagiul, dacă cer naturalizarea în cursul unui an dela împlinirea majorității. (art. 9, al. a) (6).

Vom studia în detalii această dispozițiune.

După cum vom arăta, favoarea acordată de noul legiuitor, apare numai ca ceva eventual, fiind lăsată cu totul la aprecierea Consiliului de miniștri, organul instituit în acordarea naturalizării. Și, aceasta, cu deosebire de ceia ce se petrecea sub vechiul regim, după care naționalitatea celui ce învoca articolul 8 din Codicele civil, se obținea automat, dacă cel în drept făcea cerere în termenul legal, sau era trecut pe lista celor înrolați în armată (7).

Astfel, entuziasmul noului legiuitor pentru *jus soli* este mai mic decât cel al vechiului legiuitor din 1865. Ca și sub vechea legiuire, noul legiuitor găsește că solul, prin el însuși, n'are aplicațiune, chiar eventuală, decât numai dacă *pretendentul la cetățenie*, este crescut în țară. El presupune că pot fi români, prin moravuri, educațiune și sentimente naționale, numai copiii acelor străini, cari, pe lângă că sunt născuți în țară, vorbesc limba țării, au cercetat școlile locale, și, în fine au obținut un mijloc de trai în mijlocul societății românești.

Dar, noul legiuitor, în scrupulozitatea sa, merge și mai departe. Deși nașterea, aplicația principiului *jus soli*, constituie o prezumpțiune de asimilare, *princip der proesumptiven assimilation*, după cum

6) Expunere de motive, rapoarte și debaterile Adunărilor legislative privitoare la constatarea naționalității române „p. 52.

7) *Alexandrescu*, Cod. civ. I, pag. 294.

zice un distins autor (8); deși creșterea, în teritoriul țării, contribuie a mări prezumpțiunea în românizarea celor ce îndeplinesc aceste condițiuni, totuși, legiuitorul nou îi supune unui nou control: trecerea prin fureile caudine ale naturalizării. În ultimul loc, legiuitorul pentru a-i scuti de stagiul, le cere ca condiție principală: de a solicita naturalizarea în cursul anului dela împlinirea vârstei de 21 ani. După cum se spune prin Expunerea de motive: dacă acești străini întârzie a face asemenea cereri, dovedesc că ei nu sunt asimilați, și atunci sunt supuși la stagiul ca oricari alți străini.

4. Este adevărat că aplicațiunea principiului *jus soli* se explică mai mult prin considerațiuni politice decât doctrinare, după cum a spus alt distins eugetător, d-l *Geouffre de Lapradelle*, așa că fiecare țară este în drept de a-și adopta regulile privitoare la stabilirea naționalității, potrivit intereselor sale generale (9).

În situațiunea țării de după război, cu teritoriul mărit, cu populațiunea deasă, cu numeroase minorități etnice, ce au nevoie de a se adapta spiritului național, fără pretențiune de autonomie, cu posibilitate ce avem de a da emigranți în loc de a primi imigranți, și, deci fără trebuință de a mai primi străini; este cert, că toate aceste împrejurări au condus pe legiuitor la soluțiuni restrictive când este vorba de acordarea naționalității.

Este regretabil că în Adunările legiuitoare nu s'a discutat în detaliu această chestiune, care, mai ales acum, în stadiul de nouă organizare a Statului, are o importanță capitală. Singurul d. deputat *Iunian* a semnalat temeinicia acestei măsuri legislative. „Este drept, a spus d-sa, să fie dispensat de stagiul cel care este născut într-o țară și trăește de vreme îndelungată, ca unul ce este presupus că și-a stabilit legături sufletești puternice înlăuntrul țării în care trăește (10). Nu uităm a adăuga că și d. senator *Popovici* a ținut să mai îngreuiere situațiunea străinilor născuți și crescuți în țară, menționați în textul citat, cerând a se adăuga un alineat prin care să li se fixeze și condiția: ca dânsii să fi locuit în România neconținut până la vârsta de 21 ani, amendament ce cu drept cuvânt a fost respins (11).

5. Dacă ne referim la legea franceză, observăm că legea naționalității din Iunie 1889, dă un loc larg principiului *jus soli*, înmulțind soluțiunile potrivit împrejurărilor.

După această lege sunt francezi : a) orice individ,

născut în Franța, dintr'un străin, care și el este născut acolo și b) orice individ, născut în Franța, dintr'un străin, care, la epoca majorității este domiciliat în Franța, afară numai dacă, în anul care urmează majorității sale, n'a declinat calitatea de francez și a probat că și-a conservat naționalitatea părinților săi. (Art. 8 al. 3 și 4). Și, în fine, prin art. 9 al zisei legi se permite oricărui străin născut în Franța, și care nu este domiciliat, să facă act de fixare de domiciliu și să reclame cetățenia franceză (12).

Față de acest exemplu, ne-am întrebat: dacă noul nostru legiuitor n'ar fi trebuit să declare de adreptul naționali pe copiii născuți și crescuți în țară ai străinilor, cari, și dânsii au fost născuți în țară? Și aceasta cu atât mai mult că dacă prin noul proiect legislativ asupra naționalității franceze, depus în Cameră la 10 April 1924 (13), se aduce o atingere serioasă principiului *jus soli*, prin faptul că se tinde a se înlătura prezumpțiunea iubirei de țară prin simplul fapt al nașterii pe teritoriul francez, suprimându-se dobândirea naționalității sub condiția suspensivă, aflată astăzi în vigoare, după art. 9 din lege (14), se menține, totuși, și chiar se acordă mai multe avantagii copiilor străini născuți și domiciliați în Franța, căror li se grăbește dreptul de a intra în naționalitatea franceză. Camera franceză le recunoaște dreptul de a pretinde calitatea de francez, încă la vârsta de 16 ani, prin o declarație pentru care autorizația părinților sau a Consiliului de familie este necesară. (art. 8 al. 4 leg. fr.).

Referindu-ne la cele ce am relatat privitor la situația acestor copii din străini, cari și unii și alții sunt născuți în țară, găsim că întru cât dânsii nu pot obține de drept cetățenia, chiar dacă au satisfăcut legea recrutării armatei (15); și, întrucât naturalizarea, chiar cu dispensă de stagiul, cere condițiuni dificile, și în tot cazul este numai eventuală, după cum am arătat, ar trebui să fie priviți de-a dreptul ca cetățeni români. Un asemenea străin, născut și dânsul ea și tatăl său în țară, este român prin sentimente și moravuri, după cum susține legiuitorul francez, într-o situațiune analoagă, și deci este just de a i se acorda cât mai multe mijloace ca să ajungă la cetățenie. Legiuitorul nu mai poate să aibă neîncredere și să bănuiască nesinceritatea sim-

12) *Pillet*, „Traité de droit international privé, I, pag. 178.

13) „Notes parlementaires de droit civil“, în „Révue trimestrielle de droit civil“, 1924, III, pag. 761.

14) Art. 9 al legii fr. din 1889: „Ori ce individ născut în Franța dintr'un străin și care nu este domiciliat în țară, va putea la epoca majorității, până la vârsta de 21 ani deplini, să facă declarație de supunere că-și fixează în Franța domiciliul, și dacă și-l stabilește, să reclame prin o declarație calitatea de francez.

15) A se vedea lucrarea noastră: „Naturalizarea în România“, 1925, Sococ et C-nie, pag. 58. De vânzare la *Curierul Judiciar*.

8) *Von Bar*, „Theorie und Praxis“, I, pag. 170.

9) *Geouffre de Lapradelle*, „La Nationalité d'origine“, pag. 204.

10) „Expunere de motive, Rapoarte și Desbateri“, pag. 204.

11) „Expunere de Motive“, op. și loc cit. Este bine înțeles că fiul unui străin ca și cel al naționalului poate lipsi din țară, în interesul studiilor sau altor împrejurări familiare, absență ce nu poate fi luată în defavorul celui care a rămas constant în simpatii pentru țara în care s'a născut.

patiei unor indivizi, cari dovedesc că atât dâșii cât și autorii lor s'au născut în țară. După natura lucrurilor, este de presupus că dâșii au prins suficiente sentimente de iubire pentru țară, și deci eră mai nimerit să se țină seamă de legăturile lor intime și să li se acorde deplin drept naționalitatea română. Legiuitorul italian are o soluțiune intermediară, acordând cetățenia acelor ce dovedesc că părinții lor sunt de mai mult timp în țară. (art. 8 cod. civ. italian).

6) Articolul 9 aliniatul a din lege acordă dispensă de stagiul străinilor născuți și creșcuți în țară. Este deci clar că singurul fapt al concepțiunei unui asemenea străin pe teritoriul român, nu este suficient pentru ca dispozițiunea legii să fie aplicabilă. Pe lângă că textul legii este formal, apoi momentul și locul concepțiunei sunt grele de determinat, într'un mod sigur, așa ca să poată da o normă precisă în această privință. (16). Presumpțiunea prevăzută în articolul 286 din codicele civil se referă numai la legitimitatea copilului și nu poate avea aplicațiune în materie de naționalitate (17). „Cu drept cuvânt d-l *Foleville* susține că acest text guvernează o materie excepțională. Pentru ce s'a ușurat naturalizarea copilului născut în țară dintr'un străin? Pentru că omul încearcă totdeauna o afecțiune naturală pentru țara în care și-a aruncat primele sale priviri; pentru că, de asemenea este verosimil, că el a primit în țară prima sa educațiune. Ori, aceste rațiuni nu se aplică copilului care este numai conceput în țară. Momentul concepțiunei este totdeauna nesigur, supus la mii de contestațiuni“ (18).

7. In baza ficțiunei exteritorialității se socotesc ca făcând parte din teritoriul Statului român unele vase ce navighează în plină mare sau locuințele ambasadurilor și legațiunilor române din străinătate. Astfel fiind, după regulile dreptului internațional public, se naște întrebarea dacă poate fi socotit ca născuți în România copiii străinilor cari au văzut lumina pe bordul unui vas român sau în localul unei ambasade române din străinătate?

In primul loc, punem în evidență opiniunea generalminte admisă în practică de către cele mai multe state, că demarcațiunea de trei mile marine constituie, din punct de vedere internațional, regulă fixă ce trebuie observată și respectată, ori când tratate speciale n'au dispus altfel. Suveranitatea Statului român exercitându-se, deci, în mare, pe o distanță de trei mile, dela frontiera teritoriului maritim (19),

nu rămâne îndoială că orice copil născut dintr'un străin pe bordul unui vas român care se află în limita celor trei mile dela țărm va fi socotit ca născut pe teritoriul țarei.

Aceiași soluțiune se impune dacă copilul străinului este născut în plină mare, ori de ce natură ar fi vasul, căci după cum spun cea mai mare parte dintre autori, marea plină este *res nullius*, ea nu depinde de nici un stat, și în loc de a spune că un asemenea copil nu este născut într'o țară anumită, este mai bine de a se admite că este născut în țara de care depinde vasul (20).

Când însă nașterea a avut loc pe bordul unui vas aflat în marea teritorială sau portul unei țări străine, se face deosebire între vasele de războiu și cele de comerț. Vasele de război se bucură chiar în asemenea caz de exteritorialitate, așa că nașterea ce are loc pe bordul lor este socotită că a avut loc în țară. Vasele de comerț, nebucurându-se de acelaș privilegiu, nașterea urmată pe bordul lor este socotită că a avut loc în țara în care se găsesc realmente (21).

8. In baza aceleiași ficțiuni juridice denumită prerogativa exteritorialității, agenții diplomatice străini sunt considerați că exercită funcțiunea lor ca și cum n'ar fi părăsit țara lor, iar localul ambasadei este privit ca făcând parte din teritoriul națiunei pe care un asemenea ambasador o reprezintă (22).

In această situațiune, s'ar putea susține că copiii străinilor născuți în localul vre-unei legațiuni române din străinătate pot fi socotiți ca născuți în țară și deci să se bucure de privilegiul legal al dispensei de stagiul, dacă cer naturalizarea în cursul unui an dela împlinirea majorității.

Din acest punct de vedere doctrina este unanimă spre a stabili în ficțiunea exteritorialității, după care se consideră ca pământ românesc localul Ministerului român, nu există decât numai privitor la dâșul, ca reprezentant al națiunei noastre. „Această ficțiune are de obiect, spune d. *Weiss* de a asigura independența agentului, inviolabilitatea persoanei sale, a domiciliului și a arhivelor sale; și, prin urmare, execuțiunea misiunei ce îi este încredințată. De îndată ce aceste grave interese nu mai sunt în joc, ficțiunea exteritorialității dispăre și face loc realității lucrurilor. Copilul născut în localul unei ambasade franceze în străinătate este

16) In acelaș sens este și jurisprudența franceză: *Weiss*, „Droit intern. privé“, I, pag. 82; *Cogordan*, „La Nationalité“, pag. 77.

17) Art. 286 cod. civ. rom. „Bărbatul este tatăl copilului conceput (zămislit) în timpul căsătoriei.

18) *De Foleville*, „La Naturalisation“, pag. 109.

19) *Calvo*, „Droit international public“, par. 244; *Fiore*, „Di-

ritto internazionale publico“, II, pag. 74. Mare teritorială este deci zona maritimă ce se întinde dela țărmul mării până la o distanță de trei mile în cuprinsul mării. *Vincent et Pénaud*, „Dictionnaire de droit international privé“, p. 538.

20) *Vattel*, „Le droit des gens, I, par. 216; *Carpentier* „Répertoire du droit français“, XXVIII, pag. 211.

21) *Pillet et Niboyet*, „Droit intern. privé“, pag. 79.

Foleville, op. cit. pag. 109.

22) *Fiore*, op. cit. pag. 461; *Foleville*, op. cit. pag. 110.

considerat ca născut în străinătate, și nu poate, deci, să se prevaleze de dispozițiunea legală" (23).

9. Am arătat, că deși legiuitorul cere ca străinul ce pretinde dispensa de stagiul să fie crescut în țară până la vârsta de 21 ani împliniți, aceasta nu împiedică ca el în mod temporal să fi urmat studiile superioare în străinătate, și să fi avut continui relațiuni de familie și legături cu țara. Este, prin urmare, o cestiune de fapt pe care organul însărcinat, cu cercetarea condițiunilor naturalizării, le poate verifica după împrejurări.

Dacă femeia străină născută în țară cere dispensă de stagiul, după căsătoria sa cu un străin, admitând că ea întrunește toate condițiunile cerute de textul legal (art. 9, alin. a), și solicită favoarea naturalizării, în cursul anului după împlinirea vârstei de 21 ani, cestiunea prezintă interes numai în cazul când ea se căsătorește cu un străin, căci dacă se unește cu un român, ea devine de-adreptul româncă în baza articolului 4 din lege, după care străina căsătorită cu un român devine româncă.

Socotim că, în ipoteza ce am formulat, nimic nu împiedică pe femeia străină de a pretinde și obține dispensa de stagiul dacă cere naturalizarea. Soția unui străin, are drept la naturalizare, întrucât noul legiuitor român nu găsește contrar ordinei publice ca soții să aibă două naționalități diferite. Dificultatea este numai în ce privește autorizarea bărbatului, care, întru atât cât va fi în vigoare, în legislațiunea actuală română; și, fiindcă statutul personal al femeii trebuie să cedeze față cu cel teritorial, urmează a fi cerută chiar în cazul când asemenea autorizare maritală, nu este prevăzută de statutul personal al unei atare femei (24).

10. Ajungem, deci, terminând, la concluziunea că țara noastră, în sistemul nou legislativ, a căutat să înlăture cât mai mult influența principiului *jus soli* asupra dobândirii naționalității de origină. Probabil, că, experiența trecutului l'a determinat pe legiuitor la această soluțiune.

Și, totuși, precum am arătat sunt mulți străini, născuți din tată în fiu în teritoriul țării. Imprejurarea lor de a trăi ani întregi în țară, într-o perioadă interesantă a vieții omenești: copilăria și adolescența, este suficientă spre a presupune că s'a stabilit o legătură morală între dâșii și țara care le'a dat adăpost, cultură și mijloace de existență. Ținând seamă de origina lor străină, se poate ca atare indivizi să nu aibă pentru țară tocmai iubirea de patrie; dar, în tot cazul, nu li se poate contesta simțiminte sincere, pentru că aci au văzut lumina atât dâșii cât și părinții lor. Este deci just ca fiiilor străinilor născuți atât dâșii cât și părinții, în

teritoriul românesc, să le acordăm de-adreptul naționalitatea română (25).

Din acest punct de vedere, socotim, că poate fi criticată asprimea noului legiuitor.

DIMITRIE G. MAXIM

Fost Președinte la Curtea de Apel
Avocat

DREPT INTERPROVINCIAL

Cestiunea tratată de d-l Dongoroz (1) fiind din cele mai importante, merită să fie examinată cât mai pe larg. Cred deci că nu voi abuza de răbdarea cetitorilor ocupându-mă din nou de expunerile prețioase ale distinsului meu confrate.

În articolul meu (2) n'am cercetat ex asse problema. M'am mulțumit cu câteva reflexiuni sporadice exprimând dorința ca magistratii să ne arate cazurile în care astfel de chestiuni au fost rezolvate. Am bazat acest apel pe opiniunea mea, neexprimată în acel articol, dar menținută și după citirea răspunsului d-lui Dongoroz, că: o rezolvare principiară a chestiunii nu este cu putință și că, prin urmare, în lipsa unei dispozițiuni a legiuitorului, jurisprudența ca un fel de communis doctorum sententia trebuie să fie decisivă.

D-l Dongoroz încearcă să deslege problema în mod principiar, cred însă că obținerea unui atare rezultat nu este posibil.

I. Înainte de toate, sunt de părerea că o soluțiune principiară s'ar întinde și asupra dreptului civil. Nu este cu putință ca ea să nu cuprindă decât domeniul dreptului penal. Fiind vorba de suveranitatea Statului și de puterea legilor, este evident că orice soluțiune principiară, bazată pe aceste elemente, n'ar putea să fie decât una și aceeași pentru orice ramură a dreptului. Or, este evident că în dreptul civil o soluțiune care să excludă conflictul diferitelor coduri, este imposibilă. În toate țările, în care poporul trăiește sub regimul unor legi civile neunitare, conflictele sunt la ordinea zilei. Să rămânem la exemplul dat: Ardealul este supus codului civil austriac, iar în fosta Ungarie stăpânește dreptul unguresc (cutumier). Înainte de Unire (1918) conflictul acestor două sisteme de drept nu era rar de loc. Jurisprudența maghiară — faute de mieux — aplica consecvent principiile dreptului internațional care, după cum se știe, nu sunt de loc sigure. În dreptul penal locul de comi-

25) Institutul de drept internațional, în sesiunea din Venetia, ocupându-se de această chestiune a formulat următorul desiderat:

„Art. 3. Copilul născut pe teritoriul unui Stat, dintr'un tată străin născut el însuși acolo, are de drept naționalitatea acestui Stat, cu condițiune, ca în intervalul celor două nașteri, familia cărui aparține să fi avut în acea țară principalul său stabiliment, și că deasemenea, în anul majorității sale, astfel precum este fixată prin legea națională a tatălui său și de legea teritoriului în care este născut, el să nu fi optat pentru naționalitatea tatălui său". *Annuaire de L'Institut de droit international*, XIII, pag. 162.

1) Articolele d-lui Dongoroz în *Curierul Judiciar*, 1925, No. 26 și 32.

2) Vezi *Curierul Judiciar*, 1925, No. 32.

23) Weiss, op. cit. pag. 85.

24) A se vedea opera noastră citată: „Naturalizarea în România“, pag. 177.

terea infracțiunii fiind o busolă sigură, nu prea sunt greutăți; în dreptul civil însă divergența de păreri e cu atât mai mare. Chestiunea are o literatură enormă fără ca principiile să fie fixate toate. Nu trebuie să ne ocupăm cu toate teoriile, e destul să constatăm că nici una dintre ele nu este bazată pe ficțiunea, admisă de d-l Dongoroz pentru dreptul penal, că în urma Unirei stăpânirea legilor s'a întins în mod automatic asupra teritoriilor alipite și că, prin urmare, numai acele raporturi de drept (infracțiuni) pot fi supuse dreptului teritoriilor alipite care nu ies din cadrul local.

Este sigur că orice normă de drept are putere sau mai bine zis, actualitate numai pentru un teritoriu anumit. Acest teritoriu poate coincide cu teritoriul Statului sau poate să fie mai mare sau mai mic. Așa de ex. teritoriul de aplicare a codului civil austriac este mai mare decât teritoriul Statului austriac, iar teritoriul Codului civil român este mai redus decât teritoriul Statului român. Această întindere teritorială a normei de drept însă nu însemnează că ea se întinde la orice raport de drept din acel teritoriu. Ea urmează a fi aplicată numai, dacă și raportul de drept se ține de acel teritoriu (teoria lui Savigny: pentru a ști care drept urmează a fi aplicat la un raport de drept, trebuie să căutăm „sediul” acestuia din urmă). Teoria veche, care distingea statuta personalia, statuta realia și statuta mixta, nu ne ajută (pentru că nimeni nu știe care sunt statutele mixte), deși câte odată mai operăm cu noțiunile statutelor personale și reale.

Este tot așa de sigur că pentru a distinge cazurile când dreptul strein trebuie aplicat, numai dreptul național poate fi decisiv, (vezi expunerile lui Wächter, admise aproape unanim). Inșă, nu mai puțin sigur este că acest principiu rămâne gol, când e vorba de conflictul a două sisteme de drept naționale. Dar, chiar dacă admitem că după Unire, dreptul austriac din Ardeal trebuie considerat ca drept „strein” față de dreptul românesc ca drept „național”: pentru dreptul civil n'am ajuns la nici un rezultat pozitiv, căci dreptul „național” nu prevede nimic în ceea ce privește aplicarea dreptului „strein” și prin urmare urmează a fi aplicate regulile dreptului internațional care, mai ales în materia obligațiilor, prezintă o pădure seculară a divergențelor de păreri.

În nici un caz însă, faptul că pentru aplicarea dreptului strein este decisiv dreptul național, nu însemnează — pentru dreptul civil — principiul presupus de d-l Dongoroz, adică principiul că dreptul strein să se aplice numai în raporturi locale. În dreptul civil acest principiu ar însemna că doi Ardeleni care încheie contract în Viena (unde de asemenea codul austriac este în vigoare) vor fi supuși... codului din Regat (nu vorbesc acum de forma contractului). Deci, un contract de anticreză, încheiat între ei, ar fi valabil.

Cred că d-l Dongoroz nu admite aceste concluzii și prin urmare, se poate constata că pentru dreptul civil teoria d-sale nu poate fi susținută. A o menține numai pentru dreptul penal, ar însemna că suveranitatea are alt efect pentru legile civile decât pentru legile penale.

II. În adevăr, unii autori au susținut că pentru tot ce privește siguranța Statului precum și raporturile sale internaționale, există regula că legile

Regatului vechiu au fost întinse, prin însuși faptul alipirei, asupra Ardealului. Inșă, această teorie a fost combătută cu atâta precizie și temeinicie prin însuși d-l Dongoroz (în primul articol), în cât nu prea este nevoie de a mai căuta argumente noi.

De altfel, nici acest punct de vedere nu este nou. Începuturile sale le găsim la Savigny (orice lege bazată pe motivele moralei sau binelui obștească exclude aplicarea legilor streine). Inșă, din acest argument ar rezulta că codul penal unguresc nu se poate aplica nici în interiorul Ardealului, pentru infracțiunile comise în Ardeal, concluziune pe care a refuzat-o unanim doctrina și jurisprudența.

III. Am ajuns deci la rezultatul că din schimbarea suveranității nu se naște în mod automatic (ipso iure, de plin drept) stăpânirea legilor anexantului pe teritoriul anexat. Se cere deci declarația anexantului care, fără îndoială, poate exclude orice normă streină. Or, în cazul nostru, legiuitorul a făcut această declarație, deși într-o formă foarte imperfectă. Anume, Decretul-Lege Nr. 3632 din 11 Decembrie 1918 cuprinde următoarea dispozițiune: „Însărcinăm cu conducerea serviciilor publice din finiturile prevăzute în D. L. Nr. 3631 Consiliul Dirigent..., vor rămâne însă în administrarea guvernului regal afacerile streine, căile ferate, etc.”... Iar Consiliul Dirigent, prin Decretul I, dispune: „Legile, ordonanțele și statutele legale de mai înainte, emenate înainte de 18 Octombrie 1918, rămân în interesul ordinii publice și pentru a asigura continuitatea de drept, în vigoare...”.

Or, d-l Dongoroz interpretează această trimitere în sensul că numai normele penale propriu zise („Sachnormen”, normele materiale sau reale) au rămas în vigoare și numai pentru infracțiunile comise pe teritoriul Ardealului. Această concluzie ne conduce la cunoscuta divergență de păreri asupra cuprinsului normelor de trimitere: dacă ele cuprind nu numai normele materiale (Sachnormen) ci și normele de conflict (Kollisionsvorschriften).

Când legea națională trimite la o lege streină: după unii nu se înțeleg decât dispozițiunile propriu zise ale legii streine și nu și normele ei referitoare la conflicte. D-l Dongoroz aderă evident la această părere.

Inșă, părerea dominantă este că în caz de dubiu, trimiterea trebuie considerată ca o trimitere integrală, cuprinde deci și normele de conflict, adică normele ce determină teritoriul de aplicare a legii streine. Orice lege trebuie aplicată în întregime; dacă judecătorul aplică numai normele sporadice, denaturează legea. Pentru acest motiv a adoptat și Reichsgericht-ul german teoria trimiterii integrale: „Reichsgericht-ul declară că judecătorul german, când este chemat să aplice o lege streină, trebuie s'o aplice în principiu în toată întinderea ei, deci nu numai normele ei propriu zise (Sachnormen), ci și normele ei referitoare la conflicte (Kollisionsvorschriften). Entscheidungen des Reichsgerichts (IV) 78-236.

Nu invocăm părerile somităților științei dreptului, pentru că și părerea contrară este susținută de autori de seamă. Am voit numai să arătăm că chestiunea nu este limpede și simplă. În adevăr, opiniunea dominantă nu admite concluziunile d-lui Dongoroz și prin urmare nu se poate susține că acele concluziuni cuprind o simplă aplicare a principiilor de

drept. Părerea că numai acele norme ale Codului penal unguresc au fost menținute care cuprind precepte penale propriu zise (Sachnormen) și nu și acelea care determină aplicarea sau neaplicarea codului la infracțiunile comise în streinătate, poate să fie justă, dar este în contradicție cu opiniunea dominantă. Deci nu poate fi admisă ca un imperativ categoric, ca urmarea aplicării juste a principiilor de drept.

Cu toate acestea, cred că d-l Dongoroz a dat o soluțiune practică pentru infracțiunile comise în streinătate. N'o admit ca soluțiune principiară, căci în principiu și eu sunt de părerea că prin menținerea Codului penal maghiar au fost menținute toate dispozițiunile ei inclusiv și cele referitoare la aplicarea codului la faptele comise în streinătate. Cum însă prin aplicarea principiului just am provocat complicații grave, cred că concluziunile d-lui Dongoroz pot fi admise ca concluziuni arbitrare, dar practice.

IV. Prin admiterea concluziunilor în chestie cade și problema prescripțiunii. Nu cade însă chestiunea delictelor continuu și continuate. Să luăm exemplul sechestrării unei persoane.

După C. P. R. această infracțiune se pedepsește — dacă sechestrarea a ținut mai mult de o lună — cu reclusiune până la 10 ani, iar după C. P. A. cu reclusiune până la 3 ani (dacă nu a ținut mai mult de 3 luni).

Dacă sechestrarea s'a executat parte în Ardeal, parte în Regatul vechiu, d-l Dongoroz spune că va aplica legea mai severă, iar eu spun că numai legea mai blândă poate fi aplicată.

Cred că soluțiunea dată de d-l Dongoroz violează suprema regulă a dreptului penal: în dubio mitius. Această regulă a dat naștere și dispoziției că în cazul unui conflict în timp se aplică legea mai blândă. Același principiu trebuie aplicat și la conflictul în spațiu. Argumentarea d-lui Dongoroz nu se poate admite, pentru că nimium probat. Cu aceiași argumentare s'ar putea dovedi că și la conflictul în timp se aplică legea mai severă, dacă însăși legea nu dispune (ca în Franța). Anume: dacă făptuitorul a început fapta sub regimul legii mai severe, a putut ține socoteală de sancțiunile severe, le-a provocat prin fapta sa, le-a meritat și dacă la faptă vom aplica sancțiunile mai blânde, îl încurajăm s'o continue. Dacă a început fapta sub regimul legii mai blânde, prin continuarea ei sub legea mai severă, s'a expus de bună voie sancțiunii mai grave, a arătat o tenacitate criminală, etc., etc. Deci, dacă d-l Dongoroz este consecvent, trebuie să spună cu Tanoviceanu, că și în caz de conflict în timp regula justă ar fi să se aplice legea mai severă.

V. Desigur că concluziunile d-lui Dongoroz privitoare la dreptul penal nu pot fi extinse dreptului civil, nici ca soluțiune practică (neprincipiară). În dreptul penal se mai poate susține teoria că voința Statului de a pedepsi faptele care, deși comise în streinătate, totuși ating de interesele sale, nu poate fi decât una și aceeași pentru orice infractor. Când legea maghiară declară că falsificarea monedelor naționale comisă în streinătate de un cetățean se pedepsește și atunci dacă făptuitorul a fost grațiat în streinătate, — iar legea română declară că în acest caz nu se aplică nici o pedeapsă: este natural ca toți cetățenii români să fie tratați sau după

una sau după cealaltă lege, să li se aplice tuturora sau C. P. R. sau C. P. A. dar nu ambele. Admit că aplicarea Codului român este mai naturală, deși s'ar putea admite și părerea să se aplice codul mai blând sau codul mai complex. Decisiv este numai că în dreptul penal predomină voința Statului și dreptul său de a pedepsi și că, prin urmare, ficțiunea unității acestei voințe și acestui drept poate fi admisă, cu toate că este imaginară. Anume, dacă presupunem că voința Statului de a pedepsi cetățenii săi pentru faptele comise în streinătate nu poate fi decât una și aceeași pentru toți cetățenii, atunci unitatea acestei voințe pentru faptele comise în țară trebuie presupusă eo magis. Ar urmă deci că nici în țară nu pot exista două sisteme de drept penal. Totuși, pentru a înlătura greutățile, se poate admite ficțiunea mai sus amintită.

În dreptul civil însă, normele — cu puține excepții — nu exprimă voința Statului propriu zisă, nu cuprind precepte absolute, ci numai regulile dispoziitive sau subsidiare. Normele de drept se aplică numai, dacă părțile n'au dispus altfel. Iar faptul că părțile nu iau dispozițiuni detaliate și nu reglementează cu deamănuntul raportul lor de drept, însemnează că acceptă reglementarea cuprinsă în legea lor, pe care o cunosc și pe care o consideră ca reglementare potrivită.

Or, în astfel de împrejurări, unitatea de altfel imaginară a voinței Statului nu poate fi presupusă. Statul n'are nici un interes și nici o voință. El dă cetățenilor mână liberă. Deci, la judecarea unor astfel de raporturi de drept, numai intenția și voința declarată sau presupusă a părților pot fi decisive.

Prin urmare, dacă doi Ardeleni încheie contract în vechiul Regat sau în streinătate, trebuie presupus că s'au orientat după Codul Austriac și nu după Codul Român sau strein pe care nici nu-l cunosc. (Situția e alta, dacă se poate conchide că au avut în vedere Codul Român). De asemenea, dacă doi cetățeni din Regatul vechiu încheie contract în Ardeal sau în streinătate, se va aplica Codul Civil Român. Iar dacă contractul se face între cetățeni din Regatul vechiu și Ardeal sau cu streini, se va aplica principiul că prin menținerea Codului Austriac au fost menținute și dispozițiunile sale referitoare la conflicte (Kollisionsvorschriften); deci se va aplica acea normă care este în vigoare în locul unde raportul de drept își are „sediul“ (Savigny). Detaliile nu ne interesează acum.

ȘTEFAN LADAY

DREPT INTERPROVINCIAL

Iarăși despre infracțiunile săvârșite în străinătate și despre infracțiunile continuu și continuate în raport cu legiunile penale aplicabile în România

Primul nostru studiu asupra dreptului interprovincial, din punct de vedere al legilor penale aplicabile astăzi în România, a fost urmat de prețioasa intervențiune a eminentului jurisconsult Dr. Ștefan Laday, cari prin binevenite observațiuni a lărgit câmpul discuțiunii, sporindu-i și interesul (1).

1) După cum am arătat chiar dela primul nostru studiu (Curierul Judiciar, 1925, nr. 26) revin d-lui Prof. G. Plastara, atât alegerea fericită a titlului „Drept interprovincial“ sub

Au urmat încă un articol din parte-ne și răspunsul de mai sus al d-lui Laday, încât cu aceiași temere, pe care o exprimă și d-sa, de a nu abuză de bunăvoința cititorilor noștri, vom mai adăuga câteva ultime cuvinte pentru o mai deplină precizare a concluziunilor emise de noi.

I. In articolul ce precedă, d-l *dr. St. Laday* admitând concluziunile noastre prin care conchideam la aplicarea codului penal din vechiul regat infracțiunilor săvârșite în străinătate de oricare locuitor al României întregite, consideră totuși aceste concluziuni ca o simplă soluțiune practică, dar arbitrară, întrucât spune d-sa în această materie o soluțiune principiară este complet exclusă.

Bănuim că în studiul nostru, în care am expus aceste concluziuni, nu am fost poate destul de fericiți sub raportul clarității expunerii, din moment ce distinsul jurisconsult ne atribue rezultate pe cari nu le-am urmărit.

În adevăr, din cetirea studiului nostru, oricât de neclar am voi să-l socotim, se desprinde evident că nu ne-am gândit nici un moment să dăm vre-o soluțiune. Nu ne-am gândit să dăm vre-o soluțiune, în primul rând, fiindcă am considerat că nu există nici o problemă care să ceară o soluționare, ci ne aflăm numai în fața unei situațiuni de drept, clară și precisă, care necesită pur și simplu o constatare, constatare pe care noi am făcut-o și care probabil a fost socotită drept soluțiune.

Nu ne-am gândit să dăm o soluțiune, în al doilea rând, fiindcă în același studiu scriam că: „*Din moment ce s'ar admite că sub raportul infracțiunilor săvârșite în străinătate ar putea exista un conflict între legiunile penale din România, problema nu numai că devine insolubilă, fiindcă orice soluțiune ar fi absolut arbitrară, dar s'ar face loc celor mai aberante consecințe.*”

Ori desigur atât de inconsecvenți nu puteam fi, încât să încercăm a da o soluțiune principiară, acolo unde declarăm că orice soluțiune este imposibilă.

Punctul nostru de vedere, dela cari pornesc concluziunile noastre, a fost și este că pretinsa problemă a conflictelor dintre legile penale aplicabile în România este inacceptabilă, fiindcă un atare conflict nu e posibil.

Nu e posibil acest conflict nici atunci când e vorba de infracțiuni săvârșite de un locuitor din România întregită în străinătate, întrucât situațiunea juridică a acestor infracțiuni este clar și precis disciplinată de anumite norme, cari se impun fără a veni nici un moment în conflict cu alte norme.

În studiul anterior constatăm această situațiune, care conducea dela sine, ca o consecință logică și imperativă, la anumite concluziuni, concluziuni care se vor impune deopotrivă întotdeauna acolo unde s'ar constată o similară situațiune și deci în această măsură numai concluziunile noastre ar putea trece drept o soluțiune întrucât ele ar urmă să fie adoptate oricând ori ne vom găsi în fața aceleiași situațiuni.

Care este deci, acea situațiune juridică pe care o constatăm noi și pe temeiul căreia am susținut că nu e posibil un conflict între legile penale din Ro-

mânia nici chiar atunci când e vorba de infracțiuni săvârșite în străinătate?

În sistemul legiuirilor penale moderne legiuitorii disciplinând represiunea se raportează și la locul comiterii infracțiunii, prevăzând alături de grupul de norme „A” destinat infracțiunilor comise în țară, un grup de norme „B” destinat infracțiunilor săvârșite în străinătate.

Așa dar normele „A” se aplică infracțiunilor comise în sfera „T” (țară) iar normele „B” privesc disciplinarea represiunii infracțiunilor comise în sfera „S” (străinătate). Represiunea este deci complet disciplinată sub raportul ilicitului penal, urmărit în spațiu, din moment ce există normele „A” și „B”.

Ce se întâmplă însă când un Stat „T” anexează un teritoriu „t”? Sfera interioară devine $T + t$, iar sfera străinătate devine $S - t$.

Ce probleme nase din punctul de vedere al disciplinării represiunii prin această modificare?

Statul anexant $T + t$ constată că are disciplinată represiunea infracțiunilor ce s'ar comite de oricare locuitor din $T + t$ în sfera T și anume prin normele „A”; mai constată iarăși că are disciplinată represiunea pentru orice infracțiune s'ar comite în sfera $S - t$ și anume prin normele „B” fiindcă aceste norme sunt aplicabile întregii sfere S și deci fiecărei părțicele din ea, deci oricât s'ar reduce această sferă S , părțicea care va rămâne fa fi guvernată tot de normele „B”. Constată în schimb Statul anexant că nu are disciplinată, în momentul anexiunii, represiunea infracțiunilor în t (teritoriul alipit) și atunci pentru a-și completa disciplina represiunii va alege sau extingând și în t normele „A” aplicabile sferei „T” sau va menține normele existente în t să le zicem „C”.

Așa dar Statul anexant completându-și disciplina represiunii prin menținerea legii „C” a teritoriului „t” nu creiază o deosebire de represiune raportată la locuitorii săi ci la teritoriul „t”.

Deci, toți locuitorii din $T + t$ care ar comite o infracțiune în zona T vor fi reprimati conform normelor „A” cu care Statul a disciplinat represiunea acestor infracțiuni; toți locuitorii din $T + t$ cari vor comite o infracțiune în zona t vor fi reprimati conform normelor C cu care iarăși Statul a disciplinat represiunea infracțiunilor săvârșite în această zonă; în fine toți locuitorii din $T + t$ care ar comite o infracțiune în sfera $S - t$ vor fi reprimati conform normelor B cu care Statul a disciplinat reprimarea infracțiunilor săvârșite în străinătate.

Iată deci situațiunea de drept existentă astăzi în România; această situațiune ne indică cum este disciplinată represiunea în raport cu spațiu și care sunt normele aplicabile din acest punct de vedere.

Anexiunea provinciilor surori nu a impus statului Român decât completarea disciplinării represiunii în ceea ce privește infracțiunile din aceste teritorii alipite. Această completare s'a făcut prin menținerea legilor penale ale provinciilor alipite (Ardeal și Bucovina), aceste legi fiind chemate a disciplina represiunea infracțiunilor săvârșite în Ardeal și Bucovina de oricare locuitor din întreaga țară.

Acestea spuse să urmărim obiecțiunile domnului *dr. Ștefan Laday*.

În primul rând d-sa arată că din moment ce am

admite că infracțiunilor săvârșite în străinătate, de oricare locuitor al României întregite, li se aplică codul penal din vechiul regat, atunci aceiași soluțiune ar trebui să o aplicăm și dreptului privat, fiindcă o soluțiune principiară care e justă pentru dreptul penal trebuie să fie justă și pentru dreptul privat.

Răspundem că această corelațiune imperativă între dreptul penal și dreptul privat nu numai că nu există în materia de care ne ocupăm, dar nici nu poate fi concepută tocmai pentru considerațiunile cu care d-l Laday termină studiul d-sale. În al doilea rând nu e vorba de o soluțiune și cu atât mai puțin de o soluțiune principiară, întrucât după cum am arătat mai sus concluziunile noastre se bazează pe o situațiune de drept, derivată din faptul că reprimarea infracțiunilor raportată la spațiu este disciplinată de lege și anexiunea nu atrage decât o completare limitată la porțiunea pentru care Statul anexant nu are încă disciplinată această represiune. În fine nu se poate imagina un paralelism între infracțiunile comise în străinătate și convențiunile sau raporturile de drept privat ce iau naștere în țară străină, pentru bunul motiv că legea penală disciplinează cu norme exprese și speciale această materie pe care dreptul privat pozitiv chiar când nu o neglijează o reglementează deosebit.

Noi ne-am ferit de a intra în domeniul dreptului privat, pentru motive arătate în altă parte. Și această nu numai fiindcă concluziunile noastre privitoare la dreptul penal nu le credem aplicabile dreptului privat, dar fiindcă mai credem că pe când în dreptul penal conflictele de drept interprovinciale nu sunt posibile, în cel privat nu numai că sunt posibile dar sunt încă și inevitabile.

Mai obiectează d-lui Laday că concluziunile noastre ar implica ficțiunea că legile penale ale Statului român s'au extins automat asupra teritoriilor alipite.

Am susținut și susținem că legile penale nu se extind automat asupra teritoriilor anexate și acesta a și fost suportul pe care am sprijinit combaterea tezei care extindea dispozițiunile din codul penal român la infracțiunile contra siguranței publice săvârșite în teritoriile alipite. Deci nu pe o atare ficțiune ne-am putut noi întemeia concluziunile cu privire la infracțiunile săvârșite în străinătate.

Dar ne întrebăm, aplicarea dispozițiunilor din cod. pen. român la infracțiunile săvârșite în străinătate, de orice locuitor al actualei României, poate fi privită ca o extindere a codului penal român în provinciile alipite? Desigur că nu e decât o înșelătoare aparență! Realitatea este că cod. pen. român în această ipoteză, a infracțiunilor săvârșite în străinătate, s'a extins asupra locuitorilor din Ardeal și Bucovina, iar nu asupra acestor teritorii. Ori am repetat neconținut, pentru a evita orice echivoc, că legile penale din Ardeal și Bucovina nu sunt legi pentru ardeleni și pentru bucovineni, după cum cea din vechiul Regat nu este pentru locuitorii acestuia, ci toate aceste legi sunt legi naționale aplicabile tuturor locuitorilor din România actuală, după locul comiterii infracțiunii. Deci codul din vechiul regat nu s'a extins asupra teritoriilor lor alipite dar s'a extins asupra locuitorilor lor atunci când comit infracțiuni în vechiul regat, după cum codurile din Ardeal și Bucovina nu s'au extins asupra vechii României, dar s'au extins la lo-

cutorii acesteia când comit infracțiuni în teritoriile alipite.

Așa dar Statul Român n'are o lege penală pentru ardeleni, alta pentru bucovineni, etc., ci Statul Român și-a disciplinat represiunea la fel pentru toți locuitorii săi diferențiind-o numai după locul comiterii, în cât normele cu care își disciplinează represiunea pentru infracțiunile comise în vechiul Regat, ca și cele pentru infracțiunile comise în Ardeal sau Bucovina, și în fine ca și cele cu care disciplinează reprimarea infracțiunilor săvârșite în străinătate sunt norme aplicabile tuturor locuitorilor săi în raport cu locul comiterii infracțiunii.

În fine d-l Laday invocă în sprijinul tezei d-sale desbătuta teorie a normelor de trimetere, adoptând opiniunea dominantă în care se susține că atunci când o lege trimete la o altă lege, trimeterea se raportează nu numai la normele substanțiale (Sachnormen) ci și la normele de conflict (Kollisionsvorschriften) și deci întrucât legiuitorul nostru a menținut legile penale din teritoriile alipite, această menținere implică păstrarea și a normelor privitoare la infracțiunile săvârșite în străinătate.

Ne vom pune în situațiunea cea mai favorabilă acestei obiecțiuni și vom admite ca menținerea legiurilor penale în teritoriile alipite ar echivala cu o trimetere (deși nu credem exactă această asimilare), vom admite de asemenea (și de data aceasta fără rezervă fiindcă îmbrățișăm aceeași părere) că atunci când se face o trimetere la o lege, acea trimetere trebuie raportată și la normele de conflict; dar, ne vom întreba: oare acest efect poate avea loc și atunci când trimeterea este prin chiar felul ei limitată?

Ori considerând menținerea legiurilor penale în teritoriile alipite ca o trimetere, constatăm că această trimetere este absolut limitată. În adevăr, am arătat mai sus că în momentul anexiunii Statul anexant avea disciplinată represiunea pentru teritoriul său și pentru străinătate și nu-i incumbă decât să o completeze disciplinând și reprimarea infracțiunilor ce s'ar săvârși în teritoriu anexat.

Pentru această completare Statul anexant putea sau să-și extinză legea sa, sau să mențină pe cea a teritoriului anexat. Ori menținând-o pe aceasta din urmă Statul anexant își completează disciplinarea represiunii și în privința infracțiunilor săvârșite pe noul teritoriu, atât și nimic mai mult. Deci menținerea, dacă este o trimetere, apoi trimeterea e limitată la disciplinarea infracțiunilor săvârșite pe acest teritoriu și ca atare, orice normă care excede această disciplinare devine caducă prin lipsa obiectului său.

Iată de ce chiar în teoria normelor de trimetere concluziunile noastre nu sunt mai puțin exacte.

II. D-l Laday aprobând în fine concluziunile noastre cu privire la prescripțiune, nu primește în schimb concluziunile referitoare la infracțiunile continui și continuate săvârșite pe teritorii diferite, d-sa susținând teza aplicațiunii pedepsei mai ușoare.

Obiecțiunea pe care ne-o aduce d-l Laday este că noi am nesocoti principiul că: *in dubio pro mitius*.

Dar noi am susținut și susținem că nu există nici un dubiu și deci nu e nevoie a recurge la sus zisul principiu. Nu e dubiu fiindcă ne aflăm în fața unei situațiuni clare și neechivoce. Ordinea publică dintr'un Stat este unitară și aceasta nu înseamnă u-

niforma disciplinare a diverselor acțiuni ilicite pe întreg cuprinsul teritoriului aceluiaș Stat, fiindcă am arătat că legiuitorul poate disciplina diferit aceeași situațiuni înlăuntrul teritoriului Statului, dar ordinea publică este unitară prin aceea că o violațiune produsă într-o anumită localitate și reprimată în anumit fel, tulbură prin existența sa ordinea publică a întregului Stat, iar nu numai a localității de comitere, și deci această ordine publică este interesată ca tulburarea să fie reprimată în măsura în care s'a produs. Ori atunci când o activitate ilicită se desfășoară în mai multe localități, ordinea publică generală va fi tulburată în măsura în care violațiunea a ajuns punctul cel mai culminant în raport cu legea penală.

Nu vom mai repetă argumentațiunea noastră din studiul anterior, dar vom recurge la un exemplu care ni se pare îndejuns de elocvent.

Să ne închipuim o activitate susceptibilă de o desfășurare continuă, de ex.: portul ilegal de decorațiuni. Să presupunem că această activitate nu ar fi socotită ca ilicită în Ardeal și că ar fi din contra reprimată penalicește în vechiul Regat. Să presupunem în fine că o persoană începe să poarte în Ardeal o decorațiune, la care nu are dreptul, și că continuă această faptă și în vechiul Regat, sau viceversa. Va susține cineva ca această persoană nu va fi pedepsită, pentru port ilegal de decorațiuni în vechiul Regat, întrucât faptul a început sau s'a continuat și în Ardeal (unde am presupus că legea nu ar pedepsi acest fapt) și întrucât trebuie să aplicăm legea cea mai blândă, adică, în speță, legea care nu pedepsește faptul ?!

Bănuim că nimeni nu va pleda impunitatea. Din moment ce acea persoană și-a continuat activitatea și pe teritoriul unde este pedepsită, o atare activitate, implicit a violat legea acestui teritoriu și-î va suferi consecințele.

Ori dacă această soluțiune este logică, firească și juridică atunci când continuarea pe mai multe teritorii ne pune în fața unei ascensiuni dela impunitate la punibilitate, de ce ea ar deveni absurdă atunci când ascenziunea are de obiect numai o trecere dela o pedeapsă mai ușoară la una mai gravă?

Credem orice altă demonstrație superfluă.

Dar d-l Laday mai obiectează că argumentațiunea noastră ar conduce la rezultatul că și în cazul succesiunii a două legi penale să aplicăm infracțiunii continuate sub ambele legi pedeapsă mai severă, mai ales acolo unde legea nu regulează conflictul legilor în timp. Ori știut este, spune d-sa, că în caz de succesiunea legilor în timp se aplică legea cea mai blândă.

Obiecțiunea o credem netemeinică și constatăm că ea rezidă pe o confuziune de care, ce e drept, nu s'au putut feri unii autori.

Infracțiunilor continui sau continuate sub două legi succesive nu li se aplică principiul legii celei mai blânde, ci ele cad totdeauna sub imperiul legii noi. Principiul legii mai blânde presupune fapte epuizate sub o lege și judecate sub legea nouă. Dacă legea nouă e mai blândă ea se aplică întrucât vechea sancțiune a fost găsită exagerată și deci nedreaptă; dacă legea nouă e mai severă se va aplica legea veche, fiindcă surplusul de severitate din legea nouă nu există în momentul comiterii faptei, deci în acest moment nefiind lege pentru acel surplus aplicarea lui ar violă principiu *nulla poena*

sine lege care se raportează totdeauna la momentul consumării actului.

Când este însă vorba de infracțiuni continui sau continuate care au început sub legea veche dar nu s'au epuizat sub această lege, ci s'au prelungit și sub legea nouă, principiul legii mai blânde devine inoperant ne mai fiind la mijloc fapte anterioare, ci fapte cari au înfruntat chiar legea nouă. În acest caz legea nouă se va aplica fără discuțiune, fie că este mai severă fie că e mai blândă. Dacă e mai severă, severitatea ei trebuie să fie suportată de infractor fiindcă el și-a prelungit activitatea și sub această lege violând-o și atrăgându-i consecințele; dacă legea nouă e mai blândă infractorul va beneficia de această blândețe, nu în numele principiului legii celei mai blânde, dar fiindcă vechea sancțiune a fost găsită de legiuitor exagerată și a înlăturat-o. Această situațiune este aprobată de toți autorii de seamă pe cari îi cunoaștem, atât în cazul când fapta nu era pedepsită sub legea veche dar a fost continuată sub legea nouă care o pedepsește, cât și în cazul modificării pedepsei.

Așa dar, situațiunea infractorului care începe o infracțiune într-o parte a țării și o continuă în alta nu este similară cu aceea a infractorului care a început o infracțiune sub o lege și o continuă sub legea nouă. Fapta celui dintâi va fi incriminată sub punctul maxim al violațiunii ce s'a adus ordinei publice generale, întrucât în momentul judecării legile diferitelor teritorii pe cari s'a continuat infracțiunea există și sunt în vigoare, dar între ele se impune legea care reprezintă punctul culminant în care ordinea publică a fost atinsă. Din contra în cazul celui care a început infracțiunea sub legea veche și a continuat-o sub cea nouă, nu ne mai găsim decât în fața unei singure legi, care se va aplica în orice caz, fie că e mai blândă, fie că e mai severă, legea veche ne mai putând reînvia nici prin blândețea ei fiindcă a fost violată și legea nouă, nici prin severitatea ei fiindcă această severitate a fost găsită exagerată și nedreaptă și deci înlăturată ca atare.

În ambele ipoteze însă și în acea a continuării în spațiu ea și în acea a continuării în timp soluțiunile sunt impuse de principiile clare și sigure ale dreptului pozitiv, deci nu poate fi vorba de *dubiu* și nici de corelativul sau *pro mitius*.

În legătură cu aceste ipoteze doctrina și jurisprudența au avut să se pronunțe asupra cazului unui minor care începuse o infracțiune în timpul minorității și o continuase după ajungerea la majorat. În mod unanim toți autorii, ca și jurisprudența, s'au pronunțat că infractorul este pasibil de pedeapsa pentru adulți și că deci nu e vorba de dubiu.

Cu acestea credem că am elucidat toate punctele ce puteau da loc la discuțiune. Terminând mulțumim distinsului jurisconsult dr. Ștefan Laday pentru prețioasele d-sale observațiuni cari ne-au pus în posibilitate să precizăm cât mai clar punctul nostru de vedere și concluziunile noastre.

VINTILA DONGOROZ

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC DE PROCEDURA CIVILĂ, vol. I, de Eugen Herovanu, Decanul Baroului Iași și Profesor la Facultatea de Drept. Volum tipărit pe hârtie velină, format mare, cuprinde 480 pagini, dând la fine și Legea accelerării judecăților din 1925. Preț 300 lei.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I C. C.

Audiența dela 19 Octombrie 1925

Președinția d. ȘTEFAN P. MIHĂILEANU, Judecător
Soc. Marilor Stabilimente din Sinaia cu Eforia Spit. Civile
Jurnalul No. 18051

Societate comercială anulată pentru că a urmărit un scop ilicit.

Consecințele anulării. Soarta aporturilor. Dacă o asemenea societate se poate găsi în lichidare. Efectele sentinței pronunțate între unul dintre asociați și o societate comercială față de ceilalți asociați cum și de creditorii chirografari. Constructor de bună credință. Art. 482, 488 și 494 c. civ. Lucru judecat contra locatorului cu privire la proprietatea lucrului închiriat. Efectele lui față de locatar.

Acțiunea pauliană prin care se tinde la revocarea unei hotărâri ca fiind dobândită prin fraudă. Dacă se poate invoca pe cale de excepțiune. Acțiunea în anularea unui contract și acțiune în rezilierea aceluiași contract. Dacă pot fi introduse concomitent?

1) Consecința declarării de nul și fără efect, neproducător de nici un efect juridic încă dela constituirea societății, a actului constitutiv al unei societăți, este că aporturile aduse de fiecare dintre asociați în societate au continuat să rămână în patrimoniile lor, neputând intra în patrimoniul societății, care nu a luat nici o clipă ființă.

2) O societate care a fost considerată, printr-o hotărâre rămasă definitivă că nu a avut niciodată ființă, nu se poate găsi în faza lichidării reglementată de codul de comerț, întrucât o asemenea fază nu este posibilă decât societăților care au trăit juridicește măcar o clipă, ci în faza lichidării în sensul comun al cuvântului, adică a răfuelei, a limpezirii unei situațiuni de fapt, care nu are de scop de a repartiza bunurile sociale între asociați, adică de a forma miza de împărțit fiecăruia dintre ei, ceace are loc în lichidarea reglementată de codul de comerț, ci de a distribui fiecăruia dintre asociați bunurile ce le aparțin, adică aporturile aduse de ei, și care, printr-o situație de fapt, se găsesc grămadite laolaltă, lichidatorii, în speță, ne fiind reprezentanții unei entități juridice, căci aceasta nu a existat, ci niște custozii ai bunurilor aduse ca aporturi în societate pe care le păzesc și le dețin pentru a le încredința titularilor lor.

3) Hotărârea care a avut loc între unul dintre asociați și societate își produce efectele sale, putând fi invocată cu autoritate de lucru judecat, atât față de ceilalți asociați, din moment ce a fost dată față cu reprezentantul legal al societății, cât și de creditorii chirografari ai societății, întrucât aceștia au fost reprezentați de debitoarea lor societatea.

4) Lucrul judecat contra locatorului, în privința proprietății lucrului închiriat, își produce efectele sale în contra locatarului, ayant-cause al său.

5) Acțiunea pauliană, spre a se ajunge la revocarea unei hotărâri care s'ar fi dobândit prin fraudă, nu poate fi făcută pe cale de excepțiune, ci pe cale de acțiune principală sau de contestațiune, până atunci hotărârea urmând să-și producă efectele ei.

6) Faptul că s'a cerut printr-o acțiune, anularea unui contract de locațiune față de locatar, pe motiv că s'a anulat dreptul aceluia care se comportase ca locatar, nu poate îndreptăți instanța înaintea căreia s'a introdus, în urmă, o altă acțiune, prin care se cere rezilierea aceluiași contract, pe motiv că locatarul nu și-ar fi îndeplinit obligațiunile contractuale, să respingă de plano această din urmă acțiune, căci atâta timp cât prima acțiune nu a fost admisă printr-o hotărâre rămasă definitivă, contractul există și se poate, deci, cere rezilierea lui, rămânând ca hotărârea definitivă ce se va obține mai întâi într-una din aceste acțiuni să-și producă efectele sale asupra celeilalte.

S'au ascultat d-nii avocați Gr. Conduratu și G. Bors din par-

tea intimătei „Societatea Marilor Stabilimente din Sinaia” și E. Siefert din partea Eforiei Spitalelor civile.

Tribunalul

Asupra excepțiunei ridicată de intimata, Societatea „Marilor stabilimente din Sinaia” prin care tinde la respingerea acțiunei de plano, întrucât reclamanta Eforia Spitalelor civile nu are calitatea să poarnească acest proces.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale și notele scrise ale părților.

Având în vedere că din toate acestea se stabilește în fapt următoarele:

În 1911 prin actul autentificat la No. 6518 de Trib. Ilfov secția notariat și publicat în Monitorul Oficial nr. 275 din 6-19 Iulie 1911, ia ființă societatea „Sinaia” al cărei scop era de a înfrumuseța stațiunea climaterică Sinaia prin construirea de hoteluri, localuri de distracție și de sport, etc., în care Eforia Spitalelor civile din București aduce ca aport terenurile sale din Sinaia, necesare construcțiunilor menite să înfrumusețe localitatea, cum și o sumă de 750.000 lei, restul capitalului fiind subscris de acționari.

În Septembrie 1911 societatea „Sinaia” prin contractul autentificat de Legațiunea Română din Paris la nr. 672 din 12 Septembrie 1911, închiriază Fraților de Marçay imobilele ce se vor construi în Sinaia, adică un hotel, restaurant, cafe, bar, berărie, cazinou, teatru și un palat de sport.

Acest contract frații de Marçay îl aduc ca aport la constituirea unei noi societăți anonime „Societatea Marilor Stabilimente din Sinaia”, pârâta de astăzi.

În 1922, prin sentința cu nr. 925 din 6 Noembrie acel an a Tribunalul Ilfov secția II com. rămasă definitivă, în urma cereri Eforiei Spitalelor Civile, se declară nul și fără efect actul constitutiv al societății „Sinaia”, ca având un obiect ilicit, iar la 3 Martie 1924, în executarea acestei sentințe, prin procesul verbal dresat de capul portăreilor Tribunalului Prahova, Eforia Spitalelor Civile, este pusă în posesiunea Cazinoului și a Hotelului Palace din Sinaia, prin evacuarea „Societății Marilor Stabilimente din Sinaia”, chiriașii acelor imobile.

Cum în sentința cu nr. 925-922 a Tribunalului Ilfov s. II comercială, care declara nul și de nul efect actul constitutiv al Societății „Sinaia”, nu se vorbea nimic de contractul de închiriere și concesiune în baza căruia intimata Societatea Marilor Stabilimente din Sinaia se folosea de 12 ani de imobilele din care fusese evacuată în executarea acelei sentințe, prin ordonanța presidențială cu nr. 8068 din 26 Iulie 1924 a președintelui Tribunalului Prahova secția III-a rămasă definitivă, intimata este repusă în folosința acelor imobile.

La 12 Mai 1925 Eforia Spitalelor Civile pornește acțiunea de față, chemând în judecată societatea Marilor Stabilimente din Sinaia, cum și pe Edmond de Marçay, Edgard de Marçay și Ivonne de Marçay, pentru a se declara reziliat contractul de închiriere pe baza căruia societatea Marilor Stabilimente din Sinaia se folosește de imobile, pe motiv că nu a depus chiria legală, ordonându-se evacuarea imobilelor de către pârâți și obligându-i pe aceștia să plătească reclamantei suma de 7.140.000 lei drept chirie.

Având în vedere că acestei acțiuni intimata societatea Marilor Stabilimente din Sinaia îi opune lipsa de calitate a Eforiei Spitalelor Civile de a o porni, întrucât societatea „Sinaia” găsindu-se în lichidare, ceace pretinde intimata a fost stabilit cu autoritate de lucru judecat prin sentința cu nr. 925-922 a Tribunalul Ilfov secția II comercială, urmează că numai lichidatorii, în calitate de reprezentanți ai societății „Sinaia”, ar putea porni o asemenea acțiune.

Având în vedere că prin sentința cu nr. 925-922 a Tribunalul Ilfov secția II com. declarându-se nul și fără efect, „neproducător de nici un efect juridic încă dela constituirea societății”, după cum se exprimă tribunalul într-unul din considerentele sale, actul constitutiv al societății „Sinaia”, ur-

mează că aporturile aduse de fiecare din asociați în societate au continuat să rămână în patrimoniile lor, neputând intra în patrimoniul societății, care nu a luat nici o clipă ființă.

Că, deci, și aporturile aduse de Eforie, terenurile pe care au fost construite imobilele din a căror folosință se urmărește, prin acțiunea de față, evacuarea intimitei, au continuat să rămână mai departe în patrimoniul Eforiei, din care nu au ieșit nici un moment.

Că astfel fiind, Eforia are calitatea să poarnească acțiunea de față, ea fiind proprietara imobilelor folosite de intimată pe baza dreptului de accesiu consacrat de art. 482 și 488 c. civ. constructorii acestor imobile neavând de cât un drept de creață contra Eforiei, potrivit art. 494 acelaș cod.

Că, pe de altă parte, întru cât societatea „Sinaia“, prin sentința nr. 925-922 a Tribunalului Ilfov secția II comercială, a fost considerată că nu a avut niciodată ființă, nu se poate susține, cum pretinde intimata, că ea se găsește în lichidare și că deci lichidatorii, cari sunt reprezentanții societății, au calitatea să poarnească acțiunea de față, în lichidare neputându-se găsi decât o societate care a existat, dar care s'a dizolvat, lichidarea privind operațiunile ulterioare disoluțiunii societății, care tind la completa și grabnică terminare a afacerilor rămase în curs de executare, la realizarea activului, la plata pasivului, la repartiziunea restului de activ între tovarăși, situație în care nu se poate găsi societatea „Sinaia“, deoarece aceasta, din cauza scopului ilicit ce a urmărit, a fost considerată că nu s'a născut niciodată.

Că în ce privește afirmațiunea intimitei că a i se recunoaște Eforiei Spitalelor Civile calitatea de proprietară asupra aporturilor ce le-a adus în societate, înseamnă a contrazice considerentele sentinței nr. 925-922 a Tribunalului Ilfov secția II com. care ar fi hotărât, cu autoritate de lucru judecat, că societatea „Sinaia“ se găsește în lichidare și că numai după lichidare Eforia va vedea recunoscute drepturile sale, ea este cu totul neîntemeiată, întru cât Tribunalul prin sentința cu nr. 925-922 nu a hotărât cătuși de puțin ceea ce pretinde intimata, Tribunalul neocupându-se de chestiunea aporturilor, asupra căroră, după cum o declară în considerentele sentinței sale, găsește că „este inutil să se pronunțe întrucât, arată Tribunalul, cererea Eforiei de a se constata de către Tribunal că aportul în terenuri și capital n'a ieșit nici un moment din patrimoniul său „urmează dela sine ca o concluzie logică a anulării actului constitutiv al societății „Sinaia“, iar dacă Tribunalul în acelaș considerent vorbește de lichidare ca de mijlocul de a se putea lua în primire aporturile de către fiecare dintre asociați, aceasta nu înseamnă că Tribunalul consideră societatea „Sinaia“ ca intrată în faza lichidării reglementată de codul de comerț, întrucât o asemenea fază nu este posibilă decât societăților care au trăit juridicește măcar o clipă, ci în faza lichidării, în sensul comun al cuvântului, adică a răfuului, a limpezirii unei situațiuni de fapt, care nu are de scop de a repartiza bunurile societății între asociați, adică de a forma *miza de împărțit* fiecăruia dintre ei, ceea ce are loc în lichidarea reglementată de codul de comerț, ci de a distribui fiecăruia dintre asociați *bunurile ce le aparțin*, adică aporturile aduse de ei și care, printr'o situație de fapt, se găsesc g.ămădite laolaltă, lichidatorii, în speță, nefiind reprezentanții unei entități juridice, căci aceasta nu a existat, ci niște custozii ai bunurilor aduse ca aporturi în societate, pe care le păzesc și le dețin pentru a le încredința *titularilor lor*.

Că astfel fiind, Eforia a continuat tot timpul să fie titulara celor 750.000 lei pe care i-a adus ca aport în societate, în posesiunea căroră, însă, nu va putea intra, din cauza imposibilității de a-i individualiza, decât în urma răfuului cu ceilalți proprietari ai restului sumelor de bani, aflate laolaltă, cum și asupra terenurilor care, din cauza caracterului lor de imobile, au putut fi ușor diferențiate și luate în primire de Eforie, fără necesitatea unei răfueli.

Că, chiar dacă Eforia nu s'ar găsi în posesiunea terenurilor, care, ceea ce nu se prezintă în speță, ar fi deținute de către altcineva, de lichidatori, cum pretinde intimata totuși, întrucât Eforia este proprietara lor, lichidatorii nu le-ar deține decât pentru dânsa și deci tot Eforia ar avea calitatea și în acest caz să poarnească acțiunea de față.

Având în vedere că intimata mai susține că, chiar dacă Tribunalul Ilfov secția II comercială ar fi decis prin sentința cu nr. 925-922 că Eforiei îi revin de drept și fără nici o formalitate terenurile aduse în societate, că adică ea este proprietara hotelului și cazinoului, totuși Eforia nu ar putea avea calitatea de proprietară și față de intimată, întrucât prin decizia cu nr. 2230-924 a Inaltei Curți de Casație secția I, s'a hotărât, cu autoritate de lucru judecat, că sentința cu nr. 925-922, a Tribunalului Ilfov secția II com., nu-i este opozabilă intimitei.

Având în vedere că din decizia cu nr. 2230-924 a Inaltei Curți de Casație secția I, care a respins recursul făcut de Eforie în contra sentinței cu nr. 378-924 a Tribunalului Prahova secția III, care a confirmat ordonanța prezidențială cu nr. 6068-924 prin care s'a ordonat reintegrarea intimitei Societatea Marilor Stabilimente din Sinaia în folosința hotelului și cazinoului din Sinaia, din care fusese evacuată cu ocazia executării de către Eforie a sentinței cu nr. 925-922 a Tribunalului Ilfov sec. II com. care declară nul și de nul efect actul constitutiv al societății „Sinaia“, se constată că Inalta Curte a hotărât că sentința cu nr. 925-922 a Tribunalului Ilfov secția II-a com. nu-i este opozabilă intimitei Societatea Marilor Stabilimente din „Sinaia“, în sensul că ceea ce s'a judecat și a rămas definitiv judecat între Societatea „Sinaia“ și Eforie nu poate influența întru nimic dreptul de folosință al intimitei, — care de altfel după cum constată Inalta Curte într'unul din considerentele deciziunii sale, „nu contesta nimic din cuprinsul sentinței nr. 925-922 a Trib. Ilfov secția II-a com., dar pretindea să i-se lase folosința unui contract de care se bucura de mai bine de 12 ani, strein cu totul de judecata ce a avut loc între Eforie și societatea „Sinaia“, — întru cât aceasta nu a luat parte în acea instanță, în care nu s'a discutat și hotărât nimic cu privire la dreptul său de proprietate.

Că năcări însă Inalta Curte nu spune că ceea ce s'a judecat acolo, la Trib. Ilfov secția II-a com., nu-și va produce efecte decât între părțile care au figurat în proces și că societatea „Sinaia“ ar continua să existe pentru cealaltă lume și deci și pentru intimata Societatea Marilor Stabilimente din Sinaia, cum greșit afirmă aceasta.

Având în vedere că intimata susține încă, că chiar dacă Inalta Curte, prin decizia cu nr. 2230-924 nu a hotărât că sentința cu nr. 925-922 a Tribunalului Ilfov secția II-a com. nu-i este opozabilă intimitei, totuși această sentință nu-i poate fi opozabilă, întru cât oridecâteori este în joc existența sau numai modificarea societății, asociații nu pot printr'o judecată între ei să modifice sau să desființeze societatea în dauna creditorilor, cum s'ar fi petrecut în speță, în care caz hotărârea obținută de ei nu este opozabilă creditorilor, căci nu se poate spune că aceștia au fost reprezentați de către asociați.

Considerând că, întrucât cauza juridică pe care se sprijină acțiunea de față, al cărei obiect este rezilierea contractului și evacuarea intimitei din imobilele pe care le ocupă, nu izvorăște din sentința cu nr. 925-922 a Trib. Ilfov secția II-a com. ci din însăși clauzele contractului intervenit între intimată și societatea „Sinaia“, cum și din dispozițiunile legii cu privire la contractele de locațiune, pe care intimata le-ar fi călcat, nu se poate susține de către intimată că prin această acțiune i-se opune de către reclamantă efecte isvorâte în favoarea acesteia și în dauna intimitei din sentința cu nr. 925-922 a Trib. Ilfov secția II-a com., din contră constatându-se că, prin faptul că reclamanta cere rezilierea contractului pentru călcarea de către intimată a obligațiunilor impuse acesteia printrânsul, recunoaște implicit valabilitatea acestui contract

și nu face uz deci de efectele sentinței în contra intimatedei, deși această sentință, care nu a avut loc între asociați între ei, cum arată intimata în obiecțiunea sa, ci între unul dintre asociați și societatea însăși, își produce efectele sale, putând fi invocată cu autoritate de lucru judecat, atât față de asociați, din moment ce a fost dată față de reprezentantul legal al societății, cât și de creditorii chirografari ai societății, cum este intimata, întrucât aceștia au fost reprezentați de debitoarea lor, societ.

Că reclamanta nu invoacă sentința cu nr. 925-922 a Trib. Ilfov secția II-a com. decât pentru a-și dovedi titlul său de proprietate asupra bunurilor pe care intimata le deține în calitate de chiriaș, — ceiace nu poate atrage nici o obiecțiune din partea acesteia, care nu afirmă nici un drept de proprietate asupra bunurilor, ci numai dreptul de folosință în calitate de chiriaș, care nu-i este contestat — lucrul judecat contra locatorului, în privința proprietății lucrului închiriat, producându-și efectele sale în contra locatarului, ayant-cause al său.

Având în vedere că intimata susține încă, că chiar dacă sentința cu nr. 925-922 a Trib. Ilfov secția II-a com. i-ar fi opozabilă, totuși ea urmează să fie desființată, întru cât a fost obținută prin fraudă, invocând acțiunea pauliană.

Considerând că, în ce privește acest mijloc de apărare, care nu a fost invocată cu ocazia desbaterilor orale, nu poate fi primit, pe de o parte pentru că acțiunea pauliană, spre a se ajunge la revocarea unei hotărâri care s'ar fi dobândit prin fraudă, nu ar putea fi făcută pe cale de excepțiune, ci pe cale de acțiune principală sau de contestațiune, până atunci hotărârea urmând să-și producă efectele ei, iar pe de alta că, întru cât sentința a cărei revocare se urmărește, după cum s'a arătat mai sus, nu se invoacă în contra intimatedei, căreia de parte de a i-se cere anularea titlului său de chiriaș ca o consecință a anulării actului constitutiv al societății care i-a constituit acest titlu, i se recunoaște din contra validitatea lui, cerându-i-se rezilierea, lipsește prejudiciul, una din condițiile cerute pentru ca acțiunea pauliană să poată avea loc, iar în ce privește fraudă, cealaltă condițiune cerută pentru exercițiul acțiunii pauliană, nu este cu nimic dovedită, neexistând la dosar nici unul din actele invocate de intimată prin notele scrise depuse la dosar în susținerea acestui mijloc de apărare.

Că astfel fiind acest prim fine de neprimire urmează să fie respins ca nefondat.

Având în vedere că acțiunii intentate de Eforie în contra sa, intimata îi opune un al doilea fine de neprimire, prin care tinde la respingerea acțiunii de plano, întru cât reclamanta a mai intentat contra intimatedei o acțiune în anularea contractului, — a cărei reziliere o cere astăzi, — ca o consecință a anulării societății „Sinaia“, care i-a și fost admisă de prima instanță și se găsește dedusă, prin apelul intimatedei, în judecata Curței de Apel; ori nu se poate cere în același timp și anularea și rezilierea aceluiaș contract căci s'ar obține hotărâri contradictorii.

Considerând că faptul că s'a cerut de către Eforie printr'o altă acțiune anularea contractului intimatedei ca o consecință a declarării de nul și de nul efect a actului constitutiv al societății „Sinaia“, nu poate îndreptăți această instanță să respingă de plano acțiunea de față, prin care se cere rezilierea aceluiaș contract pe motiv că intimata nu și-a îndeplinit obligațiunile contractuale, cum pretinde intimata, căci atâta timp cât prima acțiune nu a fost admisă printr'o hotărâre rămasă definitivă, contractul există și se poate, deci, cere rezilierea lui, rămânând ca hotărârea definitivă ce se va obține mai întâi într-una din aceste acțiuni să-și producă efectele sale asupra celeilalte.

Că deci și acest fine de neprimire urmează să fie respins ca nefondat.

Pentru aceste motive respinge ca nefondate finele de neprimire invocate de intimată.

(ss) ȘTEFAN P. MIHAILEANU

TRIBUNALUL GORJ SECȚIA II

Audiența dela 28 Aprilie 1925

Președinția d-lui MIHAIL FOIȘOREANU, Președinte
N. Panaitopol cu Administrația Financiară Gorj
Sentința civilă No. 149

Urmărire de venituri publice. Sechestrul. 5 apeluri făcute contra deciziunilor fiscului. Dacă se pot conexe? Art. 110 pr. civ. art. 21 și 23 legea urmăririi și venituri publice.

Renunțarea Statului la taxele de export prin primirea de cekuri din partea debitorului. Dacă constituiesc un titlu executoriu? Art. 79, 97, 192 și 201 legea vămilor, și art. 1 legea pentru urmărirea veniturilor.

Novatiune. Stingerea privilegiului creanței vechi, dacă nu s'a stipulat de creditor altfel. Art. 1128, 1134 c. civ.

Societate comercială. Creditor personal al unui asociat. Dacă poate fi urmărit de fisc? Art. 34 al. 2 legea urmăririi veniturilor publice art. 86 cod. com., art. 1581 c. civ.

1. Legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, art. 21 și 32 nu face nici o deosebire între urmărirea averei mișcătoare și cea nemiscătoare sub raportul urmăririi.

Deci, cinci apeluri ale apelantului în contra celor cinci decizii ale fiscului, prin care se respinsese contestațiunea la sechestrul înființat de fisc pe averea mobilă și imobilă a apelantului, se pot conexe, potrivit art. 110 pr. civ.

2. Primirea cecurilor, efecte de comerț, care reprezintă o creanță nelichidă și neexigibilă, drept plată a taxelor de export, nu constituiesc un titlu executoriu față de debitor, potrivit dispozițiunilor, art. 79, 97, 192 și 201 legea vămilor. Deci atare efecte, care sunt guvernate de alte reguli decât cele prevăzute de legea specială pentru perceperea și urmărirea veniturilor, însemnează o renunțare în mod tacit la privilegiul Statului.

3. Potrivit art. 1128 c. civ., când debitorul contractează cu creditorul său o datorie nouă, ce se substituie celei vechi, care este stinsă, se operează o novatiune. Această novatiune poate să rezulte tacit din fapte și împrejurări.

4. Potrivit art. 1134 c. civ. privilegiile și ipotecile creanței vechi nu mai subzistă și la creanța nouă dacă nu s'a rezervat aceasta expres de către creditor.

În speță Ministerul de Finanțe neavând datoria veche, nu se mai poate folosi de calea urmăririi veniturilor publice.

5) Potrivit art. 34 al. 2 legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, nu numai debitorul, ci și terți interesați, în speță apelantul, poate să opue cu succes orice nulitate sau apărare a urmăririlor îndreptate contra sa. Deci averea supusă sechestrului, aparținând unei societăți comerciale, potrivit art. 86 c. com. și 1518 c. civ., creditorul personal al unui asociat, în speță Statul, nu poate urmări averea societății.

Tribunalul,

Asupra apelurilor făcute în tremen de d-l N. Panaitopol domiciliat în București strada Smârdan nr. 23, cu domiciliul ales în Tg. Jiu, prin petițiunile înregistrate sub nr. 4965, 5084, 5085, 5086, și 5087, introduse contra deciziunilor cu nr. 2681, 2683, 2682, 2684 și 2685, ale Administrației Financiare Gorjiu, prin care respinge contestațiunile făcute de d-l N. Panaitopol contra proceselor verbale cu data 2 Martie 1925, încheiate de d-l sub-inspector financiar Gh. T. Petrescu și prin care sechestrare averea mobilă și imobilă aflată în comunele Bălcești Târg. Cărbunești și Bugești din județele Gorjiu ca societatea forestieră „Gilortul“ posedă în sus menționatele comune până la achitarea sumei de lei 28.000.000 (douăzeci și opt de milioane) drept taxe vamale datorite de firma A. P. Calantzis conform ordinului Ministerului de Finanțe nr. 32341-1924.

Având în vedere actele cauzei, susținerile orale ale părților cum și concluziunile scrise, — din toate acestea în fapt se consultă următoarele :

În ziua de 24 Octombrie 1918, ia naștere un contract de societate în mod colectiv, adițional contractului de societate

autentificat de Tribunalul Ilfov s. notariat sub nr. 3738-1918 și trecut în registrul de societăți la Trib. Ilfov s. comercială sub nr. 80-918, între B. Schweitzer, Jani Valiserato, A. Lazaris și A. P. Calantzis, cu denumirea de „Societatea Forestieră „Balcești-Gorj”, pentru exploatare de păduri, act autentificat de Tribunalul Ilfov s. de notariat sub nr. 9604 din 24 Octombrie 1918.

Această afacere a dăinuit până în anul 1921 când coasociații B. Schwitzer, Jani Valiserato și A. Lazaris, cesionează toate drepturile din această societate lui A. P. Calantzis, cesiune care se face cu actul autentificat de Tribunalul Ilfov s. notariat sub nr. 1625-1921.

Tot în acest an, A. P. Calantzis în calitate de cumpărător al tuturor drepturilor acestei societăți își asociază la aceașă întreprindere pe Aristotel G. Galiatzatos și Gh. Simos, societate care este trecută în registrul de ordine sub nr. 1338 și în cel de societăți sub nr. 410-1921 Trib. Ilfov, sub denumirea de „Societatea Forestieră Gilortul”.

Prin contractul de cesiune de drepturi sociale și vânzare de fond comercial, societatea forestieră Gilortul, cedează toate drepturile sale de exploatarea pădurilor Balcești, Bengești și Tg. Cărbunești, d-lui N. Panaitopol, — act făcut la 31 Decembrie 1922 sub semnătură privată și transcris sub nr. 1640 din 10 Martie 1925 la Tribunalul Gorjiu secția I-a.

În afară de aceste situațiuni, A. P. Calantzis se ocupă cu comerțul de export de cereale și mai ales de derivate, cu industrializarea în țară a produselor agricole, în special a morăritului în care scop asociase în participare fără termen pe Aristotel Galiatzatos.

Cum era și firesc la aceste intense afaceri ale comerciantului A. P. Calantzis, la un moment dat nu a mai putut face față împrejurărilor, — astfel că cu petițiunea înreg. la nr. 30165 din 24 Martie 1923 adresată Ministerului de Finanțe, cere ca pe baza scrisorii cu data de 12 Martie 1923 a firmei „Banca Galiatzatos și Eptathiadis” să-i acorde ca plata taxelor de export la diferitele încasări ce se va face, să se facă prin cekuri emise de A. P. Calantzis asupra casei sale din Paris, până la limita sumei de 25.000.000 lei.

Ministerul de Finanțe în contra dispozițiilor art. 92 legea vămilor, aprobă această cerere.

La 21 Iulie 1924, Banca Națională a României, cu adresa nr. 57997-1924 către Ministerul de Finanțe, îi aduce la cunoștință că cecurile emise de firma A. P. Calantzis Loco, asupra sediului său din Paris și cari au fost trimise de Caseria Centrală a Tezaurului Public, pentru a fi trecute după încasare la Creditul Contului Datoria publică externă, nu au fost achitate de tras.

În urma acestora, A. P. Calantzis cu petițiunea înreg. la nr. 2186 din 21 Februarie 1925, adresată Ministerului de Finanțe, cere ca Ministerul de Finanțe să ridice înscricțiunea ipotecară luată asupra Morei Zangopol din Buzău, în schimbul a unei plăți în parte, iar pentru rest în obligațiuni ale unei societăți anonime, cerere care a fost respinsă.

În fața acestui refuz, din nou, firma Calantzis cu petițiunea înreg. la nr. 3533 din 5 Martie 1925 și adresată Ministerului de Finanțe, propune noi modalități de plată, cererea ca și cea anterioară fu respinsă și cu adăogirea din partea Ministerului către contencios de a fi cerut în stare de faliment;

Față cu această stare, de lucruri, Ministerul de Finanțe cu ordinul nr. 232341-1924 adresat Administrației Financiare Gorjiu cere a se proceda la sequestrarea averii mobile și imobile a debitorului A. P. Calantzis până la concurența sumei de lei 28.000.000; și

În contra acestor urmăriri, N. Panaitopol a făcut contestație, care face obiectul apelului de față;

Acestea fiind faptele și împrejurările cari au dat naștere apelului de față, rămâne a se cerceta temeinicia dovezilor.

Având în vedere că înainte de orice procedare în fond, ape-

lantul N. Panaitopol a cerut ca Tribunalul pe baza dispozițiilor art. 110 ultim aliniat din proc. civilă să conexeze apelurile introduse înaintea acestui tribunal pentru a se soluționa printr-o singură hotărâre, cererea la care Ministerul de Finanțe prin apărătorul său s'a opus, motivând că umărirea este îndreptată atât față de averea mobilă cât și imobilă, că dar din acest punct de vedere nu ar fi loc de conexare.

Având în vedere procesele verbale încheiate în cauză, din care se constată că Ministerul de Finanțe prin reprezentantul său, cu ocaziunea urmăririi efectuate împotriva averii debitorului N. Panaitopol, a urmărit pe lângă averea mobilă și averea imobilă, încheind procese verbale separate.

Având în vedere că prin legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, la capitolul II art. 21, unde se vorbește de urmărire, până la art. 32 unde se vorbește despre vânzarea imobilelor urmărite, legiuitorul nu face nici o deosebire între urmărirea averii mișcătoare și urmărirea averii nemișcătoare, acelaș procedeu pentru ambele averi: „un proces verbal constând din inventarierea averii debitorului cu indicațiile de prezenta debitorului și în acest sens sunt dispozițiunile art. 26.

Dela art. 27 și până la art. 31 legiuitorul vorbește despre vânzarea averii mobile, arătând normele de procedură;

Iar, la art. 32 legiuitorul se ocupă despre normele vânzării averii imobiliare.

Cu această ocaziune legiuitorul derogă dela urmărirea averii imobiliare prevăzută în dispozițiunile art. 496 și urm. proc. civilă și 503 din acelaș cod de procedură;

Procesul verbal de urmărire al agentului fiscal, ține loc de comandament și de proces verbal de situațiunea imobilului, — așa spune în acest sens dispozițiunile art. 32 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice;

Odată aceste acte încheiate, Administrația Financiară va cere tribunalului scoaterea în vânzare a imobilului emitând publicațiuni de vânzare după 30 zile dela apariție în Monitorul Oficial, în contra dispozițiilor art. 510 din proc. civilă.

Prin urmare, din toate acestea se poate constata că legiuitorul pentru a parveni la încasarea datorilor fiscale, a dispus prin căi speciale, pe de o parte accelerarea formalităților de vânzare în contra dispozițiilor dreptului comun, hotărâte prin procedura de urmărire dela 1900, iar pe de altă parte a simplificat unele din formalitățile atât de urmărire cât și de vânzare.

Astfel că urmărirea atât a averilor mobiliare cât și cele imobiliare le-a supus aceloraș formalități, întru cât nu aduce cu aceasta nici o perturbare în bunul mers al justiției.

Considerând, dar, că, legiuitorul nefăcând nicio deosebire în urmărirea averii mișcătoare de cea nemișcătoare, decât numai în ceea ce privește vânzarea, nu și în a vânzării, și cum astăzi ne găsim în faza numai a urmăririi, nu și a vânzării, tribunalul socotește că este cazul de a face aplicarea dispozițiilor art. 110 al. ultim din proc. civilă și dar;

Dispune concentrarea tuturor apelurilor.

În fond

Având în vedere că apelantul în prealabil a cerut ca Tribunalul să constate că Statul față cu apelantul N. Panaitopol nu are un titlu prevăzut de art. 1 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice: că creanța care se urmărește în averea sa derivă din niște taxe vamale și nu din amenzi vamale, că Ministerul de Finanțe nu poate a se prevela de dispozițiunile legii de urmărire întru cât nu are un titlu cert și liquid, că dacă ar avea vreo pretențiune față de debitorul A. Calantzis, nu aceasta e calea legală și în tot cazul dânsul, apelantul N. Panaitopol fiind cumpărător al tuturor drepturilor lui Galantzis în această avere se poate opune discuțiunei, titlul;

Că pe de altă parte cu actele dela dosarul cauzei a învederat destul de puternic că el este cumpărătorul, posesorul și proprietarul de fapt și de drept al întregii averi urmărite și că

prin urmare iață de toate aceste dovezi cere admiterea apelului și în consecință, contestația, scoțându-se de sub urână-rire averea sequestrată.

Având în vedere dispozițiunile art. 1 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, care spune: „Perceperea contribuțiilor directe, indirecte, amenzilor, veniturilor domeniile și ale oricăror taxe sau venituri ale Statului, județului comunelor și diferitelor administrațiuni publice sau de utilitate publică, ale căror bugete se votează de Adunarea Deputaților, rezultând din roluri, contracte sau alte titluri, cărora legea le recunoaște caracterul executoriu, se face de către administratori, percepători, agenți de percepere și de orice alt funcționar delegat cu aceasta și cu formele prevăzute în aceea lege;

Din toate acestea se constată că Statul este în măsură a-și exercita drepturile sale privilegiate, prevăzute în această lege, din veniturile rezultate din roluri, contracte sau alte titluri, cărora legea le recunoaște caracterul executoriu.

Prin urmare, veniturile Statului, nu pot proveni decât: sau din impozite sau din contracte sau alte titluri cărora legea le recunoaște caracterul executoriu;

Titlul veniturilor din impozite este rolul; în contracte sau alte dispozițiuni titlul este caracterul executoriu înserat anume de lege.

În asemenea împrejurări, Statul se poate folosi pentru încasarea sumelor de bani, de legea de urmărire pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice:

În speță legea care ar justifica dreptul Statului la sumele pretinse este legea Vămlor și a taxelor de export, care devine un titlu față de debitorul Calantzis din momentul îndeplinirii dispozițiilor art. 79 și următorii din legea vămlor sau din momentul creditării drepturilor Statului asupra mărfurilor importate prevăzute de dispozițiunile art. 97 aceeași lege cu caracterul executoriu, trecut special în ea și cu sancțiunea în caz de neurmărire a dispozițiilor art. 223 din aceeași lege.

Din actele depuse dela dosarul cauzei rezultă în adevăr că A. P. Calantzis pentru taxele vamale de export și import, datoră Statului o sumă oarecare de bani, care însă în contra dispozițiilor art. 97 din legea vamală i s'a permis a fi creditat numai în baza unei scrisori comerciale a Băncii Galatzatos și Eptathiadis din București și a cekurilor trase de Calantzis asupra aceleiași case din Paris.

De aci rezultă implicit că Statul care putea percepe taxele vamale în virtutea titlului, legea vamală, a consimțit și a renunțat la această dispozițiune de favoare în profitul debitorului său prin luare de accept, — cecuri trase asupra aceleiași debitor la Paris, care cecuri la noi nu valorează un titlu ei o creanță neliquidă și neexigibilă;

Faptul renunțării reese din abandonul dispozițiilor art. 192 din legea vamală, care spune că orice import sau export încercat sau săvârșit în contra dispozițiilor de față, fie în scopul de a nu se plăti drepturile cuvenite fiscoi, sau de a se încălca o prohibițiune, fie numai spre a înlătura îndeplinirea unor formalități, constituie un fapt de contrabandă.

Mai reese și din faptul că nu a încheiat acte prevăzute de dispozițiunile art. 201 din aceeași lege;

Primirea cecurilor, efecte de comerț, guvernate de alte reguli decât acelea prevăzute de legea specială pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, însemnează renunțarea în mod tacit a oricărui privilegiu și întarea în dreptul comun al convenției părților.

Având în vedere că după dispozițiunile art. 1128 cod. civil, când debitorul contracta în privința creditorului său o datorie nouă ce-și substituie un mod de stingere a plății prin înlocuire cu una nouă, creditorul pierde dreptul vechei și debitorul se liberează de el.

Transformarea unei creanțe comerciale într-o datorie civilă sau vice-versa, dă naștere unei novațiuni (Alexandrescu

vol. VI pag. 666) și diferența este mare ca jurisdicție și ca mod de procedură (Laurent vol. 18 pag. 296 nr. 273)

Este adevărat că voința de a nova este de esența novațiunei; dar tot atât de adevărat este că pentru aceasta nu se cere termeni sacramentali, destul e că din faptele și împrejurările obiectului să reeasă intențiunea de a nova. În privința aceasta judecătorii sunt suverani de a aprecia dacă intențiunea de a nova rezultă sau nu din circumstanțele de fapt (Alexandrescu vol. VI pagina 680; idem H. Capitani și A. Colin vol. II ediția 1921 pag. 106; idem M. Planiol vol. II pag. 183 nr. 544 ediția 1909).

Având în vedere că după dispozițiunile art. 1134 cod. civil, privilegiile și ipotecile creanței celei vechi nu le are și creanța ce-i este substituită, afară de cazul când creditorul le-a rezervat expres.

Având în vedere că în această privință intimata nu a făcut această dovadă,

Din toate acestea, tribunalul constată că Ministerul de Finanțe prin faptul că a primit cecuri în schimbul unei creanțe privilegiate, a înțeles a nova această datorie și ca urmare nu se mai poate folosi de calea urmăririi veniturilor Statului ci de o acțiune după dreptul comun.

Apelantul N. Panaitopol are și calitatea de a face asemenea obiecțiuni prin faptul că în momentul urmăririi, dânsul era posesorul și proprietarul bunurilor urmărite și că în această calitate aducându-i-se un prejudiciu, avea tot interesul de a se opune pe cale legală oricărei atingeri a bunurilor sale.

De altfel dispozițiunile art. 34 al II din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice recunoaște acest drept, nu numai debitorilor urmăriți, dar chiar terților interesați și în speță apelantul N. Panaitopol este un terț interesat în cauză, întru cât el nu figurează ca debitor urmărit de stat.

Chiar legea dă protecțiune de asigurare a terților căci tot prin aceeași dispozițiune legală, îi dispensează de consemnarea sumei urmărite, ceea ce pentru debitorii în cauză îi obligă la consemnarea sumei urmărite.

Prin urmare, din toate aceste puncte de vedere, apelantul poate opune cu succes orice nulitate sau apărare a urmăririi îndreptate împotriva sa;

În această calitate, apelantul N. Panaitopol cu actele dela dosarul cauzei, necombătute însă de partea adversă, sau mai bine zis neinvalidate, a dovedit că dela 1918 și până la 1 Ianuarie 1923, averea urmărită a aparținut unei persoane juridice societatea forestieră Bălcești-Gorj apoi transformată juridicește în societatea forestieră „Gilortul”, dela Ianuarie 1923 și până la Ianuarie 1925 fondul consorțiului funcționa sub emblema „forestierea Gilortul” iar proprietatea o avea N. Panaitopol;

Totuș admitând că transformarea societății nu s'a făcut din momentul convențiunii de vânzare, ci din momentul când a luat naștere data certă a acestei convențiuni, adică la 10 Martie 1925, însă Ministerul de Finanțe nu putea face o asemenea urmărire, pentru că îl oprește dispozițiunile art. 86 din codica comercială, care spune: „Creditorii particulari ai asociatului, nu pot în timpul duratei societății să-și exercite drepturile lor decât numai asupra părții din beneficiile cuvenite asociatului după bilanțul social; iar dacă societatea este dizolvată, asupra părții ce i-ar veni din lichidațiune;

Această dispozițiune a legii comerciale este în legătură cu dispozițiunile art. 1518 din codul civil, care spune: „asociatul ce nu este și administrator, nu poate nici vinde nici, obliga lucrurile chiar mobile, ale societății.

Dispozițiunea aceasta înserată în codul comercial, spune d-l Dumitrescu, în vol. II „Drept Comercial”, este o consecință a personalității morale și a faptului că averea societății e gajul exclusiv al creditorilor sociali, cum și pentru a favoriza constituirea și propășirea societăților;

Că dar din toate aceste fapte și împrejurări, reese că nici asociatul însuși și nici creditorul personal al acestuia, nu

poate dispune de averea socială, decât prin mijloacele permise de codul civil, adică prin dizolvarea societății dacă e posibil și prin operațiunile lichidării. M. Dumitrescu vol. IV pag. 15 nr. 656 ter., Laurent vol. 26 pag. 361 nr. 355—356; condicta comercială în art. 78 mai spune că: societățile în nume colectiv etc. constituiesc în raport cu cei de al treilea, o persoană juridică distinctă de aceia a asociaților.

De aci consecințele juridice. Aportul asociatului și perde individualitatea spre a deveni în urmă fond social; Patrimoniul social astfel devine gajul exclusiv al creditorilor societății.

De unde, creditorul personal al unui asociat nu poate urmări averea societății;

În speță Statul nu are creanță în contra societății ci în contra unui asociat;

Prin urmare și din acest punct de vedere Statul a făcut o urmărire ilegală și nulă;

Considerând că Ministerul de Finanțe în speță, nu are un titlu în sensul dispozițiilor art. 1 din legea de urmărire; Că în tot cazul față de apelantul de astăzi N. Panaitopol. nu are nici o creanță;

Că din contră din actele cauzei și din întreg complexul afacerilor, reiese că apelantul NN. Panaitopol, el este posesorul și proprietarul de fapt și de drept al averii urmărite.

Că dar actele de urmărire făcute față de dânsul devin iluzorii și ca atare fără a mai discuta subsidiarul cerut de apelant Tribunalul urmează a admite apelurile și în consecință și contestațiunile de la prima instanță, declarând nule procesele verbale de urmărire.

Pentru aceste motive redactate de d-l președinte *Mihail D. Foișoreanu*, Tribunalul admite apelul etc

(ss) *M. D. Foișoreanu, Ion Tănăsescu.*

Grefier (ss) *I. Ivănoiu*

NOTA. — Desprindem din sentința de mai sus, două chestiuni desbătute și soluționate just de trib. Gorj.

1. Prima e o chestiune de drept procedural.

Înainte aceleiași instanțe sunt pendinte cinci apeluri ale aceluiaș apelant. Toate cinci sunt îndreptate contra a cinci decizii ale Administrației financiare prin cari se respinseseră contestațiunile la sequestrele înființate de fisc pe averea mobilă și imobilă a apelantului.

Apelantul cere conexarea apelurilor. Ministerul de Finanțe se opune. Instanța o admite.

Interesante sunt motivele pentru care se opune Ministerul: Ministerul a urmărit avere mobilă și avere imobilă, încheind procese-verbale separate. Cum să se conexeze contestații la urmăriri mobiliare cu contestații la urmăriri imobiliare?

În procedura noastră, conexarea se admite cu 3 condițiuni, necesare dar suficiente, cerute de art. 110, alin. III pr. civ.:

a) Pricinile să fie pendinte la aceiași instanță sau la instanțe diferite, de acelaș grad.

b) În aceste pricini să figureze aceleași părți sau, cel puțin și acele părți, împreună cu altele.

c) Strânsă legătură între obiectul sau cauza dintr-o pricină cu obiectul sau cauza din cealaltă.

Mai mult nu se cere. Nu e necesară identitatea de obiect sau de cauză în pricinile de conexat, pentru admisibilitatea conexării. Sunt deci conexabile pricinile, cu obiecte diferite. Și dând diversității obiectelor sensul larg pe care îl îndrituiește redacția legii, trebuie să admitem că obiectele pricinilor conexabile pot fi diferite atât în existența cât și în natura lor. Aceasta justifică soluția de mai sus a conexării celor cinci contestații cari tindeau unele

la anularea unor urmăriri mobiliare, altele la anularea unor urmăriri imobiliare.

Sentința își sprijină soluția și pe un argument de speță, tras din legea de percepere și urmărire, care conține normele comune urmărilor — mobiliare și imobiliare — și normele speciale numai vânzărilor de mobile sau de imobile.

Credem că chiar dacă legea specială ar fi prescris norme pentru urmărirea mobilelor, diferite de acelea edictate pentru urmărirea imobilelor, încă contestațiile de mai sus erau conexabile. Specialitatea normelor de urmărire ar fi împiedicat conexarea urmărilor, nu și a contestațiilor îndreptate contra urmărilor. Căci conexarea contestațiilor nu poate avea asupra urmărilor alt efect decât anularea lor printr-o singură hotărâre, în cazul adimiterii. Iar respingerea contestațiilor conexate lasă ca urmăririle să se continue separate unele de altele.

2. A doua chestiune de drept e relativă la art. 86 cod. comercial.

La 2 Martie 1925 prin procesele verbale atacate cu contestație, fiscul sequestrează o anumită avere pentru o datorie a firmei (individuale) A. P. Calantzis.

În drept, averea sequestrată aparținea la data sequestrului, societății forestiere „Gilortul” din care făcea parte și Calantzis. Aceiași avere, la 10 Martie 1925, trece, în mod opozabil terților, dela soc. „Gilortul” la contestator. Contestația lui și motivarea tribunalului care i-o admite, se sprijine mai ales pe faptul că, în niciun caz, la data sequestrului, averea nu aparținea lui Calantzis, debitorul urmărit, ci soc. forestieră „Gilortul”. Acestui fapt tribunalul îi aplică art. 86 din cod. de comerț.

Credem că tribunalul a făcut o bună aplicație a acestui text, deși titlul de proprietate al contestatorului are dată certă posterioară sequestrării. În adevăr, art. 1182 cod. civ. face numai data unui înscris privat neopozabilă terților câtă vreme n'a devenit certă. Operațiunea însă e opozabilă terților dacă data ei nu prezintă importanță pentru soluția pricinii, așa cum e în cazul de față. Deși transfertul proprietății sequestrate a dobândit dată certă numai după sequestru, de vreme ce la data sequestrului, proprietatea nu aparținea debitorului urmărit, e indiferent dacă transfertul dela soc. „Gilortul” la contestator s'a operat înainte sau după sequestru. Transfertul e opozabil fiscului. Numai data nu devine opozabilă decât dela 10 Martie, dar asta nu face sequestrul mai puțin vulnerabil, chiar dacă presupunem că la data lui, averea sequestrată aparținea încă soc. „Gilortul”. Contestatorul, dobândind averea sequestrată dela soc. „Gilortul”, are calitatea să ceară anularea sequestrului pentru că s'a înbrăcat cu toate drepturile autoarei lui cu privire la averea dobândită dela ea, cu atât mai mult cu cât această avere, din cuprinsul sentinței, reiese că se înfățișează cu caracterele unui fond de comerț.

PETRE STRIHAN
Avocat

TABLA de materii pe 1925 a apărut. Prețul 100 lei. Se expediază numai celor cari trimit costul ei anticipat prin mandat postal adăogând 10 lei pentru porto postal recomandat.